ДЭЛХЭЙН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ

Государственная ордена Ленина библиотека СССР

Буряад-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ (5861) | 1949 оной сентябриин 24 суббото | Сэн 20 мүнгэн

ХУРЯАЛГАЯА ХУРДАДХАХЫН ТҮЛӨӨ

☆

Республикын аймагуудта таряа хуряалга, намарай тарилга ба намарай пар хахалалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1949 оной сентябриин 20.

АЙМАГУУД	Түсөбэй дүүргэлтэ (процентээр)		
	Ороohото культурануудые хадалга	Намарай тарилга	Намарай пар хахалалга
Курумканай	98.8	—	10,7
Закаменай	94,2	82,0	26,0
Кударын	84.1	60,4	14,4
Кабанскын	78,2	105,0	15,4
Хэжэнгын	77,3	110,0	24,9
Байкало-Кударын	76,9	80,1	17,9
Бичурын	75,9	101,6	20,6
Баргажанай	72,9	105,0	5,9
Прибайкальска	70,6	100,0	5,9
Зэдын	70,0	198,6	19,6
Яруунын	68.1	9,1	7,8
Заиграйн	66,8	95,2	15,1
Тарбагатайн	65,4	86,0	37,3
Ториин	64,3	143,2	28,9
Мухаршэбэрэй	63.4	91,1	22,4
Түнхэнэй	62,4	76,3	9,5
Кяхтын	60,3	—	16,0
Иволгын	60,2	98,6	24,4
Хориин	58,7	69,4	25,5
Сэлэнгын	55,9	37,0	29,8

☆ ☆

Үдэр соо—1900 боолто

Түргэнөөр таряа бүодог звенонуудай жэшээгээр Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой залуушуул хуряалга дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа байна.

Таряа боогшодой дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ комсомолецууд түрүүлжэ ябанхай. Тэдэнэр үдэр бүри 1800—1900 боолто боонод. Эдэ үдэрнүүдтэ Бадма Зарбухаева, Ханда Бальдруева гэгшэд 1900—1900 боолто боожо, мүрысөөндэ түрүү hуурринуудые эзэлбэ. Тэрэшэлэн залуушуул Н. Гыргенова, С. Папанова гэгшэд үндэр бүтээсэ туйлана.

15 наhатай Соня Таряшинова hаяхан 1500 боолто боогоо. Түрүү ажалаараа суурхаhан энэ басаган ленинскэ комсомолой зэргэдэ абтаба. Тиихэ зуураа, үдэр бүри 1900-hаа үсөөн бэшэ боолто боохоб гэhэн уялга абаhан байна

И. Драчев.

Түрүү боолтошод

Таряагаа түргэнөөр, эрхим шанартайгаар хуряажа, гүрэнтээ болзорhоо урид тоосохын түлөө Хориин аймагай «Путь Сталина» колхозой гэшүүд социалистическэ мүрысөөндэ өдөбхитэйгээр оролсонхой. Тэрэ мүрысөөндэ таряа боогшод түрүү hуурринуудые эзэлжэ ябана. Энэ хүдэлмэридэ ябадаг олонхи колхознигууд үдэрэйнгөө нормонуудые hайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Колхознигууд Дамби Намсараев, Цырма Будаева ба бусад үдэр бүри 750—800 боолто боожо, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Эдэнэр боohон таряанайнгаа талмайе өөhэдөө тармажа, монсогоршье таряа гээдэггүй байха юм.

М. Ширапов.

Мүрысөө үүсхэгшын жэшээ

Таряа хуряаха сезонно түсэбөө богони болзор соо, эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэжэ, хүдэлмэриингөө hүүлээр комбайнаа бүрин бүтэнөөр тушаахын түлөө Баргажанай МТС-эй комбайнернуудай социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэ О. Раднаев абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ хадаа 15 үдэр соо 204 гектар хадажа, 2365 центнер таряа сохёо. Гадна, 163 килограмм горючи алмаhан байна.

Мүрысөө үүсхэгшын түрүү ажалhаа жэшээ абажа, Баргажанай МТС-эй олохон комбайнууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа байха юм.

О. Будаев.

Түсэбhөө гадуур

БАЙКАЛО-КУДАРА. (**Телефоноор абтаба**). Эндэхи 10 колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө сүм дүүргэ. Мүнөө эдэ колхозууд түсэбhөө гадуур таряа тушаажа байна.

Аймаг соогоо түрүүлэн гүрэнтээ сүм тоосohон «Майн 1» колхоз түсэбhөө гадуур 500 центнер таряа тушаагаа.

Тэрэшэлэн ударна декадын үдэрнүүдтэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэhэн 18 партсъездын, Пушканай, Буденныи нэрэмжэтэ колхозууд түсэбhөө гадуур таряа тушаалгаяа өршэмтэйгээр ябуулжа байна.

И. Байкарьский.

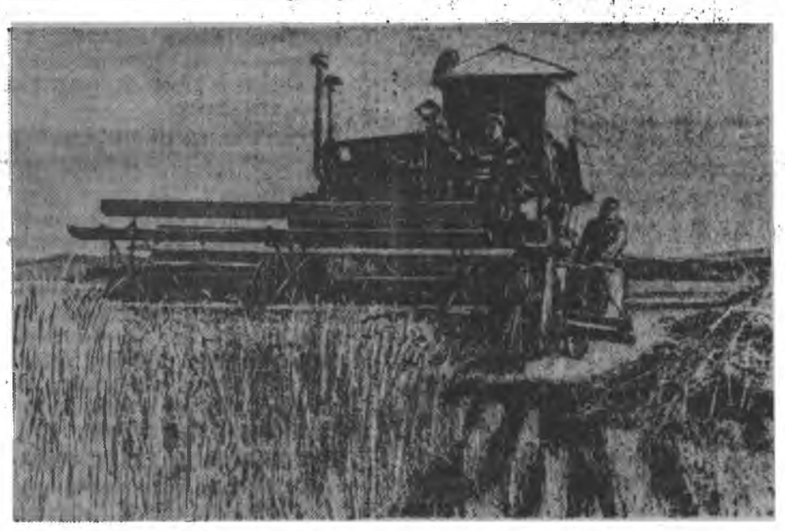

Гашейн МТС-эй самоходно комбайнай комбайнер И. Павлуцкий Мухаршэбэрэй аймагай Шаралдайн сельсоведэй Воронциловай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэриилхэ зуураа, үдэр бүри 8 гектар таряа хуряаха нормотой аад, 15—16 гектар хуряана. Нүхэр И. Павлуцкий сезон соо 550 гектар хуряахаб гэhэн уялга абаад, тэрэнээ хэрэг ажал дээрэ бэелүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер И. Павлуцкий шэнжисэ хуряажа ябана.

М. Минеевэй фото.

КОЛХОЗ БҮХЭНДЭ— ӨӨРЫН ҮРhЭ

Мүнөө жэлдэ республикын колхозуд баян таряа ургуулаа. Тиин, олон колхозууд гүрэнтээ болзорhоо урид тоосоод, Эхэ орон түсэбhөө гадуур таряа тушааха уялгаяа амжалтатайгаар ургэжэ байна.

Түрүү колхозууд үрhэнэй участотаряа хуряахатаяа хамта, жэлэй тарилгын үрhэ бэлэдхэ эхилэнхэй. Бичурын аймагай «ИМ», Калининай нэрэмжэтэ колхозуд энэ жэлдэ үрhэнэй участок бэлдэ ондоо тарилгатайнь жэшэ хоёр дахин ехэ ургаса хуряа. Мүнөө эдэ колхозууд шэниихуряажа дүүргээд, таряагаа болжэ, хүрэнгээ хаажа байна. Түгөөр, республикын олохон колхозуд үрhэнэй участогуудай тарилмүүгаар хуряажа, хүрэнгэ ургаяа хойшонь татана. Сэлэнгын, Кяхтын, Хориин, Түнхэнэй хэсэг олон колхозууд үрhэнэй фонд бүрдүүлха шухала хүдэлмэреэ хоёр эзэлжээндэ табижархёод ханиинь шалгалта дээрэhээ өнгөрсөө.

Сагай эртэ байhан дээрэ үрhэ таряа бэлэдхэхэдэ, тэрэнэй ба шанарынь дэашэлхэhээ гадмүн гээлтэ хоролтошье болодогбайха юм. Тиимэ хадань, үрhэ участогуудай тарилгые түргэхуряажа, hурилхэ ба сохихо дамда эгээл шухала hаналаа ха хэрэгтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ нютагуудта үрhэнэй таряанай тарилгые угаа ехээр удааруулжа, хүдэлмэриие аяар декабрь түргэр дүүргээгүй колхозууд байhэн. Жэшээлхэдэ, Яруунын гай колхозууд үрhэнэй участотаряае сохингүй бай-байhаар болгожо, хүрэнгээ саhантай жо хаhан байгаа. Тиимэhээ колхозууд үрhэнэй ургаха шадые доошонь оруулжа, хабарай горьтойхон тооной таряа ангажа абаха баатай болоо hэн.

Ймагтал үрhэнэй фонд хүсэд гуулжа шадаhан колхозууд ерэжалдэ үндэр баян ургаса хуряабайна. 1950 ондо республикын колхозууд хабарай тарилгые нированна сортнуудай сортовой үнгэргэхэ ёhотой. Тиимэдэ товой үрhэ бэлэдхэхэ ябадалда ар анхарал хандуулагдаха тэй. Аймагуудай партийно-советскэ органууд, илангаяа хүдөө ажахын таhагууд ба тэдэнэй мэргэжэлтэд энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ үргэн далайсатайгаар оролсохо байна.

Үрhэ хааха хүдэлмэриие ябуулхатаяа нэгэн доро, хүрэнгын таряанай шанарые hайса шалгаха шухала. Контрольно-үрhэнэй лабораториннуудта үрhые шалгуулха хүдэлмэриие түргэн ябуулхадаа, колхоз бүхэн өөрынгөө таряанай ургаха шанарыень дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулганууде эртэнhээ бэелүүлжэ шадаха аргатай болоно.

Колхоз бүхэндэ өөрын үрhэ бэлэдхэхэ ябадалда парти ба правительство угаа ехэ анхарал табидаг байха юм. Колхозно таряашад тухай парти, правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгодо харюу болгон манай республикын түрүү колхозууд, бригадануудые болон звенонууд жэл бүри өөрын эрхим шанартай үрhэ хаажа, үндэр баян ургаса хуряадаг болонхой.

«...Түрүушын уялга — гүрэндэ таряа бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэлтэ, хоёрдохи уялга — үрhэ хаалга мүн...» гэжэ нүхэр Сталин hургадаг байна. Энээниие бүхы колхознигууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд hайса ойлгожо, хоёрдохи шухала уялга болохо үрhэ хаалгаяа саг болзор соонь дүүргэхэ ёhотой.

Колхозуудай шухала зорилго хадаа үрhэнэй участогуудай таряае энэ гэhээр хуряажа сохёод, тарилгадаа бардам хүрэхэ үрhэ хаалга болоно. Үрhэнэй участогуудые хуряахатаяа нэгэн доро, хүрэнгын таряа хадагалха амбар болон складуудые сэбэрлэжэ, тэдэниие агротехникын заабаринуудай эрилтын ёhоор бэлэдхэхэ шухала.

Нютагай эрхэ байдалда таарууулагдаhан сортовой шэлэмэл үрhэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ агрономуудай үүргэнь тон ехэ. Мүнөө үедэ аймагуудай хүдөө ажахын таhагуудай, участогуудай болон колхозуудай агрономууд энэ хэрэгые гартаа абажа, колхозуудта үдэр бүриин туhаламжа үзүүлхэ ёhотой.

Нүхэд колхознигууд! 1950 ондо үндэр баян ургаса хуряажа, Эхэ орондоо улам ехэ таряа талха үгэхын, артельнэ баялигаа бүри арбидахын тулада элбэг дэлбэг ба эрхим шанартай үрhэ хаагты!

Гүрэндэ таряа тушаалга

ТУРУНТАЕВО. Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэнтээ сүм тоосожо, аймаг соогоо түрүү hуури эзэлэнхэй. Тэрэнэй удаадахи hуурида ябаhан Лазогой нэрэмжэтэ колхоз үдэр бүри таряа тушаалгада хабаадаха зуураа, темпээ улам шангадхана. Жэшээлхэдэ, сентябриин 20-до 59 центнер тушааhан байгаа hаа, үглөөдэрынь — 61 центнер, нүгөөдэрынь 110 центнер тушааhан байна гэхэ мэтэ.

Энэ колхоз бэлэдхэлэй пунктда үдэр бүри 4 мори тэргээр, нэгэ автомашинаар таряа зөөдэг. Таряа тушааха бүхы хүдэлмэриие хүтэлбэрилэн ябуулдаг нүхэр Бурдуковский гэгшэ орооhо сэбэрлэхэ, хатааха мэтын ажалые түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэнхэй.

М. Балаганский.

* * *

ТАРБАГАТАЙ. Ехэ-Куналей сельсоведэй «Победитель» колхоз гүрэндэ 28800 пүүд таряа тушаажа түсэбөө болзорhоо урид дүүргэбэ.

Эндэ таряа тушаалгын hүүлэй табан хоногой график 150 процент дүүргэгдэhэн байха юм.

И. Патрахин.

* * *

БИЧУРА. «Большевик» колхозой гэшүүд ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгаяа богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан байгаа. Мүнөө эдэнэр хэлэhэн үгэеэ хэрэг дээрэ бэелүүлбэ.

Энэ колхоз гүрэнтээ тоосожо дүүргэhэн дары түсэбhөө гадуур таряа тушаалгаяа эхилээ. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр түсэбhөө гадуур 200 центнер таряа тушааhан байна. hаядаа таряа сохихо, сэбэрлахэ, хатааха хүдэлмэринүүд улам шангадажа байна.

М. Иванов.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

И. П. ПАВЛОВАЙ ТҮРЭhЭННhӨӨ ХОЙШО 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

СТАЛИНАБАД. Таджикистанай олониитэ зон ородой агуухэ физиолог И. П. Павловай түрэhэннhөө хойшо 100 жэлэй ойе тэмдэглэхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ республиканска общество эрдэмтын ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хэдэн олон лекцинүүдые олониитэдэ уншалга эмхидхэ.

Павлов тухай лекцинүүдые уншахын тула СССР-эй науканууудай Академиин таджикска филиалай ба Сталинабадай медицинскэ институдай научна хүдэлмэрилэгшэд районно центрнүүд болон колхозуудта гараба. Сталинабадай публична библиотекэ соо, мүн зарим районуудай центрнүүдэй библиотекэнүүд соо выставкэнүүд эмхидхэгдэхэнь.

(ТАСС).

ОЛОН ЖЭЛЭЙ ХАРА ТАРЯАН

БАРНАУЛ. Алтайн зерносовхоз үнгэрэгшэ намар зургаан гектар дээрэ таригдаhан олон жэлдэ ургадаг хара таряанай түрүушын ургаса хуряаба. Гектар бүриhөө 17 центнер таряан хуряагдаа.

Ургасын хуряагдаhанай hүүлээр хэды хоноод байхада хара таряан дахинаа ургажа, бүхы участок ногоорбо.

Хуряагдаhан таряан шэнэ участогуудые тарихын тула хэрэглэгдэбэ. Алтайн ба Бийскэ зерносовхозуудта, мүн «Пролетарий» гэжэ совхоздо 50—50 гектар олон жэлдэ ургадаг хара таряан таригдаа.

(ТАСС).

КОЛХОЗНО ҮЙЛЭДБЭРИИН ЭНЦИКЛОПЕДИ

КИЕВ. Украинска ССР-эй хүдөө ажахын литературын хэблэл колхозно үйлэдбэриин энциклопедиие ород ба украинска хэлэн дээрэ олон тираж тайгаар хэблэжэ эхилбэ.

Энциклопеди иимэ бүлэгүүдтэй гэбэл: агротехникэ, малажал, экономико, механизаци, электрификаци, хүдөө ажахын hалбаринууд, колхозно үйлэдбэриин эмхидхэл болон бусад.

Редакционно коллегиин составта республикын элитэ ехэ эрдэмтэд, хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүушүүл ба новаторнууд оролсоно.

Украинын бүхы областьнуудаар колхозно энциклопеди захилга абтажа эхилбэ. (ТАСС).

МЕТАЛЛ ХАРУУЛДАХА ШЭНЭ МЕТОД

Столицын «Красный пролетарий» ба Орджоникидзын нэрэмжэтэ заводуудай цехүүдтэ металл механическаар харуулдаха ба отолхо шэнэ метод үргэнөөр хэрэглэгдэжэ эхилбэ. Энэ хадаа анодно-механическа ба электроискрово методүүд болоно. Эндэ тодхогдоhон түсхай түхеэрэлтэнүүд ямаршье хатуу металлнууд ба сплавуудые отолхо ба харуулдаха арга боломжо олгоно. Мүн энэ аргаар хатуу сплавуудаар хэгдэhэн эритэй резцынүүд хурсадагдадаг байна.

Дэ рэ дурсагдагша шэнэ түхеэрэлтэнүүдэй ашаар ехэхэн хэмжээнэй үнэтэ материалнууд ба инструментнүүд алмагдаха байна.

(ТАСС).

И. В. Сталинай зохёолнуудай долоодохи том белорусска хэлэн дээрэ

МИНСК. Белорусска ССР-эй гүрэй хэблэл И. В. Сталинай зохёолнуудай белорусска хэлэн дээрэ гаргуулагдаhан долоодохи том хэбтэ гаргаба. Оршуулгыень ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс-Энгельс-Ленинэй институдай белорусска филиал хэhэн байна.

(ТАСС).

Октябриин 2-hоо 9 хүрэтэр

Өмөстэ модонуудые тариха недели болохонь

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол «садай недели» үнгэргэхэ ябадалай угаа ехэ удхашанартай байhые хараадаа абажа, республика дотор байгша оной октябриин 2-hоо 9 хүрэтэр «садай недели» үнгэргэхэ гэжэ тогтоohон байна.

Энэ недели соо колхозуудта жэлдэ модонуудые тариха 1949 оной гүрэнэй даалгабаринууд дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэгдэхэ, колхознигуудай, худэлмэришэдэй, хабахаагшадай усадьба шадар, МТС-үүд, научно-шэнжэлэлгын станц зургаанууд, hургуулинууд, больницануудай усадьба шадар, мүн городууд, тосхонуудай улицадаар сад ба жэмэстэ модонуудые тариха, бүн байгаа садууд ба жэмэстүдые hэргээн бодхоохо, hалгаа хамгаалха халхабшанууде хэрэгжэ, жэмэстэ модонуудай таалые тойруулан хоройлхо ба ар канавануудые малтаха, нарай үедэ садууд дотор хэхэ хүдэлмэринүүдые бэелүүлхэ, жэмэстэ культурануудай үрhэ суглуулха, нуудые үбэлдөө хүлдөөнгүй хаалха хэмжээ ябуулганууд бэелүүлгэдхэ юм.

«Садай недели» үнгэргэхын тулада республиканска комисси байгуулагдаба гэбэл: түрүүлэгшэнь — Д. Лесик (БМАССР-эй худөө ажахын Министерство), комиссиин гэшүүд — Шведкова (ВЛКСМ-эй Обком), Лебедев (гэгээрэлэй Министерство), Помулева (МТС-үүд ба земорганнуудай профсоюзай обком), Тюменцев (И. В. Мичуринай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой үрэ жэмэстэ туршалгын станци), Стоянов (горсельхозотдел).

Тэрэшэлэн аймагуудта «садай недели» үнгэргэхын тулада аймагай комиссинуудые эмхидхэхыень аймгуйсадкомуудта дурадхагдаба.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет энэ тогтоолтой зохилдуулан, садай недели эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, хөөрэлдөө ба лекцинүүдые эмхидхэхэ шухала.

1949 ондо жэмэстэ модонуудые hуулгаха гүрэнэй түсэб колхоз бүхэндэ дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёhотой.

Үглөөдэр—комсомольско-залуушуулай воскресник

Ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хадаа үбhэ тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлэдхэhэнhээ дулдыдаха байна. Энэ зорилгые hайса ойлгоhон манай республикын комсомолецууд ба залуушуул адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Мүнөө жэлдэ үбhэ хуряалгада 10 мянга гаран комсомолецууд ба залуушуул хабаадаhан байха юм. 3500-hаа дээшэ залуу машинистнууд сенокосилкануудэ дээрэ hуужа, республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоhон байна. Зэдын залуу комсомолец Павел Трудневой үүсхэлээр хоёр халаанай моридоор хүдэлмэрилхын түлөө сенокосилкын машинистнуудай республиканска социалистическэ мүрысөөн дэлгэрөө. Мүрысөө үүсхэгшэ Павел Труднев 20 үдэр соо 203 гектар эрхим шанартайгаар сабшаhан байха юм.

Тэрэшэлэн үбhэ хуряалга дээрэ гар хажуушадай социалистическэ мүрысөөн дэлгэрөө. Мүрысөө үүсхэгшэ Михаил Мылзеновэй нэрэ бүхы республика дотор мэдээжэ болонхой. Энэ хадаа нэгэ үдэр соо 2,5 гектар хүрэтэр үбhэ сабшаhан байха юм.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ үнгэргэгдэhэн комсомольско-залуушуулай республиканска 3 воскресниитэ хабаадагшад колхозуудта ехэхэн туhаламжа үзүүлээ. Дунда зэргээр воскресник бүхэндэ 10 мянган хүн хабаадаhан байна. Тэдэнэр 7 мянган гектар сабшаhан, 200 тонно силос дараhан, 5 мянга шахуу центнер набшаhан тэжээл суглуулhан юм. Воскреснигүүдтэ хабаадагшадай бэлэдхэhэн энэ үбhэ тэжээлээр үбэлэй үедэ 3 мянган эбэртэ бодо мал гү, али 16 мянган хони ямаад садатараа эдеэлжэ ондо орохо байна.

Зүгөөр, хүдөө нютагуудтахи зарим комсомольско организацинууд таряа хуряалгые эхилхэтэй хамта үбhэ хуряалгаяа мартажархиhан байха юм. Олохон колхозуудта үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэгдэжгүй байhан болобошье, зарим нютагуудта энэ хүдэлмэриие огтолон болюулжархинхай. Сэлэнгын, Заиграйн, Яруунын комсомольско организацинууд тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ илангаяа муугаар хабаадана.

Ниитын адуу малда үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие ёhо тэдыгээр үнгэргэжэ огто болохогүй. Тиимэдэ бүхы комсомолецууд ба залуушуул энэ хүндэтэй хүдэлмэридэ саашадаа улам эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, колхоз бүхэндэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые заатагүй дүүргэхэ ябадал хангаха уялгатай.

☆ ☆

Гол зорилгонь—hолоомо hүрилхэ, силос дараха

☆ ☆ ☆

ВЛКСМ-эй Обкомой бюро байгша оной сентябриин 25-да үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ комсомольско-залуушуулай республиканска дүрбэдэхи воскресник үнгэргэхэ гэжэ шиидхэhэн байна. Олохон колхозуудта hолоомо, михинэ суглуулха, силос дараха хүдэлмэринүүд хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тиимэдэ воскреснигтэ хабаадагшад гол түлэб hолоомо hүрилхэ, силосой яма бэлэдхэхэ, мүн силос дараха хүдэлмэринүүдтэ хабаадалсаха байна.

Республикын комсомольско организацинуудай зорилго хадаа воскреснигые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, энээндэ бүхы залуушуул ба комсомолецуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ябадал болоно.

Воскреснигые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада тусгаар бригадануудые эмхидхэжэ, эрхим комсомолецууд ба залуушуулые бригадирнүүд болгон томилхо шухала. Тиихэдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд воскреснигтэ хабаадагшадые шухала хэрэгтэй зэр зэмсэг болон мори унаагаар хангаха уялгатай гэжэ.

Болохоёо байгаа воскреснигтэ ВЛКСМ-эй олохон айкомуудэ эртэнhээ хойшо бэлэдхэhэн байха юм. Тарбагатайн аймагта залуушуулай суглаанууд үнгэргэгдэжэ, воскреснигые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэhэн байна. ВЛКСМ-эй эндэхи айком воскреснигтэ зорюулан тусгаар радиодамжуулга эмхидхэхэ юм. Тэрэшэлэн Иволгын аймагай комсомолецууд ба залуушуул воскреснигтэ олоороо гаража, сагай уларилай ямаршье байгаа hаань, үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэридэ бултадаа хабаадаха гэжэ шиидхэбэ.

Болохоёо байгаа воскреснигтэ городуудай комсомольско организацинууд үндэр эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёhотой. Городhоо худөө нютагуудта гараhан комсомолецууд ба залуушуул үбhэ хуряалга дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр ба эрхим шанартайгаар худэлмэрилхэ байhандань найдагдана.

Сентябриин 25-да үнгэргэдэхэ комсомольско-залуушуулай республиканска воскреснигтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ниитын адуу малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ гэжэ комсомолецууд ба залуушуулай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Комсомольско-залуушуулай воскреснигтэ бултадаа гарая!

М. Гаськов,
ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь.

Воскреснигтэ бултадаа хабаадая!

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һайнаар хүдэлмэрилдэг агитколлектив

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). Дээдэ-Илькиин сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгаар аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Жэшээлхэдэ, Димитровэй нэрэмжэтэ колхоз таряа тушаалгынгаа түсэбые оройдоо 7 процент дүүргээд байхадань, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз сентябриин 20-ой мэдээгээр таряа хуряалгын түсэбые 88,8 процент, таряа тушаалгын түсэбые 83,2 процент дүүргэһэн байха юм.

Тус колхозой энэ амжалтатай ажалдань партийна организациин, агитаторнуудай ябуулһан ойлгуулламжын хүдэлмэри ехэшэг туһа үзүүлээ. Партийна организациин агитколлектив 7 хүнүүдһээ бүридэнэ. Тэдэнэр бултадаа бригаданууд ба звенонуудта хүдэлжэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхынгаа хажуугаар, өөһэдөө бэеэрээ улад зондоо үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг юм.

Хуряалга эхилһэнһээ хойшо сентябриин 15 болотор агитаторнуудай хүсөөр бригада дээрэ 65 удаа хөөрэлдөө үнгэргэгдэһэн, 25 «дайшалхы хуудаһа» гаргагдаһан байна. Агитаторнууд болбол 1949 ондо ургаса хуряахэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй тогтоолые, уласхоорондын байдалые, республикын таряан ажалай түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые колхознигуудтаа гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэбэ.

ВКП(б)-гэй гэшүүнэй кандидат Кирилл Федин һайнаар хүдэлмэрилбэ. Энэ нүхэр звеньевой ба агитатор нэгэн доро байха зуураа, 20 дахин хөөрэлдөө үнгэргэһэн, 18 «дайшалхы хуудаһа» гаргаһан байна. Нүхэр Федин ойлгуулламжын хүдэлмэриие бригадынгаа урда байгаа зорилгонуудтай холбожо хододоо ябуулдаг. Тиимэ тулада тус звено даалгабарита ажалаа үлүүлэн дүүргэдэг байна. Звеногой машинистнууд Зубакин, Файзулин гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 120—130 процент дүүргэдэг.

Нүгөөдэ звеногой агитатор комсомолка Мария Левакина гэгшэ таряа боолгон дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, газетэ уншалга, политическэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, «дайшалхы хуудаһа» саг соонь гаргадаг байна.

Эдэ эдэбхитэн агитаторнуудые партийна организациин секретарь нүхэр Зубакин үдэр бүри хүтэлбэрилжэ байдаг.

А. Шергина.

Бэеэрээн жэшээ харуулнагүй

СУТАЙ, (манай корреспондентһээ). Таряа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые хүсэд дүүргэхэ хүрэтэрөө таряа тушаалгада үдэр бүри колхоз, совхоз бүхэнэй хабаадаха ябадал хангаха гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК ба ССР Союзай Министрнүүдэй Совет «1949 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» тогтоол соогоо тодо һонороор заагаһан байна. Энэ заабари хадаа таряа тушаалгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ябадалай дайшалхы программа мүн.

Гэбэшье, Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин партийна организаци (секретариинь нүхэр Д. Цыбенов) болбол олониитэ колхознигуудые үндэр баян ургасаяа хуряаха, гүрэнэйнгөө урдахи нангин уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха уялгатай аад, хуряалгын эхилһэн саһаа хойшо тус парторганизаци, тэрэнэй секретарь Д. Цыбеновшье мүртэй юумэ хэнэгүй.

Тиимэһээ тус колхоз ургаса хуряалгаар хамагай һүүлдэ шэрэгдэжэ ябана. Сентябриин 11-эй мэдэгээр тус колхоз 580 центнер таряа тушаагаад байхын орондо 23 центнер таряа тушааһан мүртөө 600 шахуу центнер таряагаа хушалтатай ток дотороо халаажа, бурьтуулжа байна. Хуряалгада хүдэлмэрилжэ байһан эндэхи олон колхознигууд, тэдэнэй тоодо комбайнернуудшье үдэрэйнгөө даалгабариие дүүргэнэгүй. Боолтошод Бальжима Будаева, Дулма Дымбрылова гэгшэд үдэр соо 40 бухал боохын орондо миил 16—15 бухал таряа бооно.

Таряанажалай бригадын бригадир коммунист Самбу Очиров гэгшэ улад зониие амжалтатай ажалда хүтэлбэрилжэ шадахагүй хүн байна. Юуб гэхэдэ «хадын саана наран оробогүгэһээр лэ» унтахаяа түхеэрхэһээ бэшэ, таряа талхаяа саг болзор соонь хуряаһайбди гэжэ анхаралаа багаар хандуулдаг хүн байшоо. Мүн тэрэшэлэн коммунист Намсарай Гомбоев партийна бэшэ улад зондо жэшээ харуулдагүй.

Энэ парторганизациин 8 коммунистнуудһаа ороидоо нэгэ хүн таряа хуряалгада хабаадалсана. Бусад долооониинь бултадаа ехэ бага портфельнүүдые баринхай, хүнгэхэн ажал бэдэржэ ябадаг.

Б. Дымбрылов.

Хартаабхаяа түргэнөөр хуряажа, гүрэнтээ болзорһоо урид тоосоо!

Хартаабха гээшэ ороохо таряанай удаа тэхи эдеэ хоолой эгэл шухала культура мүн. Тиимэдэ хартаабхын хуряалгые таряа хуряалгадал адли түргэнөөр ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ ёһотойбди. Урда жэлнүүдтэ зарим аймагуудай колхозууд хартаабхаяа оройтожо хуряаһан дээрэһээ тэрэ шухала культурые ехээр гээлтэ хоролтодо оруулһан байгаа. Гадна, тэрэниие үбэлэй үедэ муугаар хадагалжа, хүлдөөһэн ба гутааһаншье баримтануд үзэгдөө һэн.

Намарай хүйтэнһөө урда тээ, зүгөөр сентябриин 30-һаа хожомдонгүйгөөр колхоз бүхэн бухы хартаабхаяа малтажа, гүрэндэ тушааха түсэбөө сүм дүүргэһэн, мүн үрһэ хүрэнгээ хааһан байха ёһотой.

Хартаабха малталгын эрхим болзорнуудай үнгэржэ байһан болобошье, республика дотор энэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулгадана. Байгша оной сентябриин 20-ной мэдээгээр хартаабха малтаха түсэб республика дотор миил 24,9 процент дүүргэгдэһэн байна. Һүүлэй табан хоног соо оройдоо 1000 гаран гектар хартаабха малтагдаһан байха юм. Тиигэжэ республикын колхозууд БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй зохёоһон табан хоногой графигай дүүргэлтые таһалдуулба.

Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Кударын, Тарбагатайн аймагууд хартаабхынгаа хахадыень шахуу хуряажа абаа. Тиихэдэ Түнхэнэй, Торгин, Зэдын, Прибайкальска, Сэлэнгын аймагууд хартаабха малтаха түсэбөө миил 7—13 процент дүүргэжэ, хамагай хойно шэрэгдэһээр. Эдэ аймагуудай зарим колхозууд энэ хүдэлмэриие шангадахаха тушаа ямаршье хэмжээ абангүй, һанаа амархан һуужа байха юм. Хартаабха малталгые октябриин 1 хүрэтэр заатагүй дүүргэхын тулада таряа хуряалгада ябаагүй бүхы колхознигуудые энэ хүдэлмэридэ хабаадуулха шухала. Мүн хүдөөгэй интеллигенци колхозуудта туһалха байна. Колхозуудай правленинүүд хартаабха малталга дээрэ колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэжэ хүн бүхэндэ нормыень дүүргүүлхэ ёһотой.

Хартаабхые гутаахагүйн ба хура бороодо оруулхагүйн тулада тэрэниие малтаһан үдэртөө бэлэдхэлэй пунктнуудта гү, али хранилищинуудта абаашаха шухала. Тиихэдээ заатагүй хатаагдаһан, хуурай хартаабхые гүрэндэ тушааха ба складта хадагалха хэрэгтэй.

Монсогоршье хартаабха шорой соонь орхижо гээхэгүйн түлөө хартаабха малтаһан дары тэрэ участогуудаа хахалха, борнойлхо, мүн эшэнүүдыень суглуулха шухала. Малтаһанай һүүлээр газар хахалха ба борнойлходо гектар бүриһөө 5—10 центнер нэмэлтэ хартаабха абтадаг юм.

Үрһэнэй участогуудые хуряахадаа хүрэнгын хартаабхые һайнаар хатаажа, гутахагүйгөөр хадагалха шухала. Хэрбээ үрһэнэй участогһаа гараһан ургасаар хүрэнгээ хүсөөхэгүй байгаа һаа, гүрэнтээ тоосоһоной һүүлээр, юрын участогуудһаа абтаһан хартаабхые шэлэжэ үрһэндэ абаха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн колхозууд өөһэдын сортовой хартаабхагүй байгаа һаа, юрын үрһөөр ондоо колхозуудтай андалдаха эрхэтэй.

Хартаабха малталгые дүүргэхэ болзор газаа орожо ерээ. Эдэ үдэрнүүдтэ энэ хүдэлмэриие хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэхэ шухала. Аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай болон участогуудай агрономууд хартаабхын хуряалгые хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, гүрэнтээ түргэнөөр тоосохо, үрһэ хааха хэрэгтэнь колхозуудта халуун туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

И. Тимошин,
БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын агроном.

„БУРЯТ-МОНГОЛОИ ҮНЭН"
2. 1949 оной сентябриин 24.

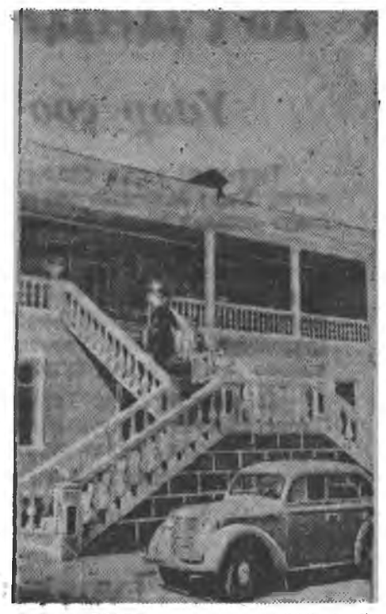

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аджарска АССР-эй Кобулетскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правленниин шэнэ байшан.
ТАСС-эй фотохроника.

ХОРИИН АЙМАГТА

ТҮРҮҮ КОЛХОЗДО — УЛААН ТУГ

Ниитын малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые адуу морёор 107,2 процент, эбэртэ бодо малаар — 102,7, хони ба ямаагаар — 117,4, гахайгаар 115 процент дүүргэһэн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо социалистическэ мүрысөөндэ илаба. Гараһан түлүүд хоролто болгогдонгүй, бултадаа түлжүүлэгдээ. Энэ колхоз үбэлдөө хүрэхэ шэмэтэ ба бүдүүн тэжээл бэлэдхэһэн, һу ба нооһо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо аймгуйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

ҺУРАГШАД КОЛХОЗДО ТУҺАЛНА

Тарбагатайн долоон жэлэй һургуулида 5—6 ба 7-дохи классуудай һурагшад занятиингаа һүүлээр «Гигант» колхозой ток дээрэ ошожо, таряа хатаалсана. Ток дээрэ үдэр бүри 20—30 хүн гаранад. Тарэһээ гадна, 4 гектар талмайн хартаабха малтаба.

Тарбагатайн һургуулиинхидай жэшээе аймагай һурагшад домжэжэ байна.

ПРОНСКО СУШИЛКАНУУД ХҮДЭЛГЭГДЭБЭ

Рязанска колхознигуудай жэшээгээр, аймагай 8 колхозуудта таряа хатааха пронско сушилка баригдаба. Хориин сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо баригдаһан сушилка үдэр соо 14—15 тонно таряа хатаана. Тэрэнэй ашаар тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

99 ХОНИНҺОО 131 ХУРЬГА

«Арбижал» гэжэ хүдөө ажахын артелиин эрхим хонишон Дүгбэ Аюшеева энэ жэлдэ 99 хониннһоо 131 хурьга абаба. Мүн нооһо хайшалха түсэбөө 125 процент дүүргэһэн байна.

МАЛШАД ТАРЯА ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ

Малажалай фермын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө гол хүдэлмэриһөө таһарангүй таряа хуряалгада ябалсажа, ажалай үндэр бүтээсэ түйлана. Жэшээлхэдэ, «Улаан Одон» колхозой адуушан Сындэн Цыренжапов таряа боолго дээрэ хахад үдэр соо хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэр бүри 700—730 боолто бооно.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ВОСКРЕСНИК

Һаяын нэгэ воскресеньедэ комсомольско-залуушуулай воскресник үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр 1000 шахуу хүн таряа хуряалга ба тушаалга дээрэ хүдэлмэрилөө.

Тэдэнэр 1050 бухал таряа сохиһон, 1420 бухал һурилһан, 14600 боолто бооһон, 1070 центнер таряа сэбэрлэһэн, 495 центнер таряа хатааһан ба 15 гектар хартаабха малтаһан байна.

Олохон комсомольско-залуушуулай звенонуудта колхозуудай правлениин зүгөөр баясхалан хүргэгдэһэн байха юм.

Б. Намжилон.

Комбайнер Даша амжалта туйлана

Яруунын мяханай совхозой комбайнернууд таряа хуряалга дээрэ үндэр амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, комбайнер Даша Цыренов арбан үдэрэй туршада 112 гектар таряа үндэр шанартайгаар хуряаһан байна. Тэрэшэлэн комбайнернууд нүхэд Дамба Дамдинов, Павел Виноградов гэгшэд 100—110 гектар хуряагаа.

В. Байбородин.

Итальянска Правительствын нотодо СССР-эй Правительствын харюу

СССР-эй Правительство болбол Хойто-атлантическа договорто Италиин нэгэдэһэн тушаань Итальянска Правительствода энэ оной июлиин 19-дэ ното эльгээһэн байгаа. Хойто-атлантическэ агрессивнэ договорто Итальянска Правительствын нэгэдэһэн ябадал ба Эбэй договороор тогтоогдоһон хэм хэмжээнһээ хэтэрүүлэн Италиа дотор зэбсэгтэ хүсэнүүдые ехэдхэлгэ, сэрэгэй үйлэдбэриие үргэдхэлгэ хадаа Италитай баталагдаһан Эбэй Договорто зүришэнэ гэжэ тус ното дотор заагдаһан юм. Хойто-атлантическа договорто Италиие элсүүлһэнтэй дашарамдан, Италитай Эбэй договорой эбдэгдэһэнэй түлөө харюусалгые эдэ Правительствонуудай дааха тушаа США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудта энэл асуудалаар нэгэн доро эльгээгдэһэн нотонууд соо заагдаһан байна.

Советскэ Правительствын тус нотодо Итальянска Правительство июлиин 28-най үдэр харюу эльгээһэн юм. Итальянска Правительство, бүгэдэндэ мэдээжэ баримтануудта зүришэн, Хойто-атлантическа агрессивнэ договорые — өөрыгөө хамгаалгын удхатай юм гэжэ, мүн тэрээндэ Италиин нэгэдэлгые, өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые ехэ болголго ба сэрэгэй үйлэдбэри үргэдхэлгые— Эбэй Договороор Итальянска Правительствын абаһан уялгануудта зүришэхэгүй ябуулгануудгаа гэшэ гэжэ өөрынгөө харюу соо тодорхойлхые һэдэнө. США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонууд энэ договорнай агрессивнэ бэшэ юм гээд, Хойто-атлантическа договорто Италиие элсүүлһэн ябуулгануудаа зүбтүүлхэ гэжэ өөһэдынгөө харюунууд дотор мүн лэ һэдэһэн байха юм.

Энээнтэй дашарамдуулан, Советскэ Правительство сентябриин 20-ной үдэр Итальянска Правительствода нимэ удхатай ното эльгээгээ:

«Хойто-атлантическа договорто Италиин нэгэдэлгэ тушаа Итальянска Правительствын энэ оной июлиин 28-най нотодо харюу болгон, Советскэ Правительство нимэ мэдүүлгэ хэхые шухалада тоолоно гэбэл: Хойто-атлантическа договорой агрессивнэ удха тухайда Советскэ Правительствын энэ оной июлиин 19-нэй ното дотор хэлэгдэһэн һаналаа, тэрэшэлэн тус договорто Италиин нэгэдэһэн ябадал хадаа Италитай хэһэн Эбэй Договорто зүришэнэ гэһэн һаналаа Советскэ Правительство бүри мүһэн дабтан мэдүүлнэ.

США-гэй Правительствоһаа Итальянска Правительствын эрэһэн сэрэгэй «туһаламжа» хадаа Итальянска зэбсэгтэ хүсэнүүдые Эбэй договороор зүбшөөгдэһэн хэмжээндэ хүргэхэ гэһэн гансал зорилготой гэжэ Итальянска Правительство өөрынгөө харюу соо баталан хэлэнэ. Тиихэ зуураа, Итальянска Правительство 1948 оной октябриин 8-да итальянска сенат дээрэ Италиин оборонын министр г-н Паччардиин хэһэн мэдүүлгые баримталан дурдаба. Энээнииень үндэһэ баримтатай гэжэ тоолохын аргагүй, яахадааб гэхэдэ, г-н Паччардиин сенат дээрэ үгэ халэхэдээ, итальянска хүсэнүүдые ямаршье сагта «зэбсэгтэ нацаа хоор эмхидхэхые Итальянска Правительство наашална гэжэ мэдүүлһэн байха юм. Итальянска Правительствоһаа Итальянска Правительствын эриһэн сэрэгэй туһаламжань г-н Паччардиин тайлбарилһан тэрэ лэ зорилгые бэелүүлгэ рюулагдаха байна. Итальянска армиие гын нимэ түсэб хадаа Италиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые хизаарлаһан Эбэй договорто сэхэ зүришэнэ. Тиимэ болохоороо, г-н Паччардиин мэдүүлгэ Итальянска Правительствын июлиин 28-най дотороо тодоруулхые һэдэһэн ушарта тоо хагүй байна. Харин, США-гэй Правительство сэрэгэй «туһаламжа» эрижэ Италиин хүсэнүүдые ябадал хадаа Эбэй договорһоо хэтэрһэн бэлэн договорые эбдэһэн хэрэг болоно гэжэ, г-н Паччардиин мэдүүлгэ тодоруулаа.

Энэ асуудалтай ямаршье холбоогүйгөөр, Итальянска Правительство Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Италиие абаха тухай асуудал тө болоштойдо тоолоһон байха юм. Советскэ Правительствын позициһоо шалтагаалан, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гэшүүндэ Италиие таагүй гэжэ тайлбарилхые Итальянска Правительствын һэдээшэнь бодото байдалда огто таарахгүй байна, яахадааб гэхэдэ, Советскэ Правительство хадаа зуршалга хэһэн бусад гүрэнүүдтэй хамта Италиие ООН-эй гэшүүндэ абаха тухай хэзээшье буруушаагаагүй юм.

Советскэ Правительствын июлиин 19-нэй нотодо хамаадахагүй, итальянска сэрэгэй пленэйхидые асуудал Итальянска Правительствын нотодо дурдагдана. Гэхэтэй хамта, СССР-тэ итальянска сэрэгэй пленэйхидые орон нютаг бусаалга бүри 1946 оной августда, ондоо хэлэбэл, Эбэй договорой хүсэндөө орохо нэгэ жэл үлүүтэй урид түгэсхэгдэһэн юм гэжэ дүүлхые Советскэ Правительство шухалада тоолоно.

Эбэй Договорые эбдэһэн ябадалдань, энэ дэлгын түлөө харюусаха байһан тушаань Хойто-атлантическа пактда нэгэдэһэн Итальянска Правительствын анхаралые Советскэ Правительство хандуулна. Энээн тушаа Советскэ Правительство июлиин 19-нэй ното дотор заагдаһан байгаа.

Советскэ Правительство энээнтээ нэгэн адал СССР-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудта харюугай нотонуудые эльгээгдэ байна. Хойто-атлантическа договорой агрессивнэ удха тушаа, мүн энэ договорто Италиин нэгэдэлгэ ябадалынь Эбэй договороор Италиин даажа гэжэ һэн уялгануудта зүришэһэн тушаа Советскэ Правительствын һанал бодол тус нотонууд дотор бүрин тодоруулагдана. Италитай хэгдэһэн договорые эбдэһэнэй түлөө харюусалга США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудта тудаха байһан тушаа эдэ нотонууд дахинаа дурсагдаба.

Табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨН ҮРГЭДЭЖЭ БАЙНА

☆ ☆ ☆

Депогойхидой уряалаар

Һаяхан энэ коллективэй гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн вагонно депогойхидой уряалые зүбшэн хэлсэхэдээ, жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые байгша оной ноябриин 1-дэ дүүргэхэ, Александр Чутких гэгшын методээр хүдэлмэрилжэ, гансал эрхим һайн шанартай продукци гаргадаг 2 бригаданууде үшөө нэмэжэ бин болгохо гэһэн уялгануудые абаа.

Тиихэдэ, Владимир Ворошиной методээр өөрынгөө предприятиие город соохи агээл эрхим ба культура ехэтэй предприятинуудай нэгэн болгохобди гэжэ үгээ үгэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн түрүү бригадын бригадир нүхэр Бурдаков гансал эрхим шанартай продукци бүтээн гаргахаһаа гадна, түсэбөө үдэр бүри 70 процентээр үлүүлэн дүүргэхэб гэжэ коллективэйнгээ гэшүүдые найдуулба. Энэ фабрикын нүхэр Гороховскийн хүтэлбэрилдэг бригадынхид ажалай бүтээсые 200 процент хүрэтэр дэшэлүүлхэ уялга абаад, тэрээнэ түрүүшын үдэрһөө захалан үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Фабрикын партийна болон профсоюзна организациинууд энэ патриотическа хүдэлөөе бүгэдын шадабари болгохо туша онсо анхарал хандуулна. Мүнөө энэ коллективэй гэшүүдэй дунда Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоогүй нэгэшье хүн байхагүй.

З. Убеева.

Нормоёо 2 дахин дүүргэхэб

Би мүнөө жэлдэ ажалай рекордэй һургуули дүүргээд, парт... зо вагонно заводой тааруулан хоолгын цехтэ токарёор хүдэлдэ... рилнэб. Тиин, кадрова хүдэлмэрилэ... шэдэй туһаламжаар, һургуулиин... шудалһан теориёо бодото ажалдаа бэелүүлжэ байнаб.

Гадна, түрүүшынгээ ... эхилжэ, даалгабарая 130—150 процент хүрэтэр дүүргэжэ, ... хүдэлмэришэдһөө зааханшье ... дэнэгүй гээшэб. Һаяхан бо... цехынгээ гэшүүдэй хамтын суг... дээрэ паровозно депогойхидой ... далга зүбшэн хэлсэхэдээ, ... үшөө үндэр уялгануудые ... гаа.

Тиимэһээ би үдэрэйнгөө норм... 180-һаа доошо бэшэ процент ... гэжэ, Агууехэ Октябриин һайнда... угтахаар уялга абаад, эршэ ... гээр хүдэлмэрилжэ байнаб.

Абаһан энэ уялгаяа заатгаа... дүүргэжэ, заводойнгоо нэрэ хүндэ... үргэхын түлөө оролдоноб.

В. Яковлев, ПВЗ-гэй тааруулга... зохёолгын цехын стахановец.

Дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 32 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахэ зорилготойгоор, «Красный Восток» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые ноябриин 7-до дүүргэжэ, ажахын жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбөө гадуур 800 мянган түхэригэй продукци Эхэ орондоо үгэхэбди, үйлэдбэри дээрээ культурые али болохоор дээшэлүүлжэ, үйлэдбэриин бухы участогуудые жэшээтэ һайн гуримтай болгохобди гэһэн байна.

Бүтээн гаргадаг продукциингаа үнэ сэнгые 5 процентээр хямдаруулха, тиихэдэ ажалай бүтээсые 20 процентээр дээшэлүүлхэ, шэл шанартай технологическа процессые һайжаруулжа голодоһо гаргаха ябадалые 2 процент хүрэтэр бага болгохо юм.

Тиигээд, тус коллективэй гэшүүд республикын олзоборилгын артельнүүдэй бухы гэшүүдые Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, энэ агууехэ һайндарые ажалай бэлэгүүдээр үгтахые үряалһан байгаа.

Налогоо болзорһоонь урид түлэнэ

ИВОЛГА. Гурильбын сельсоведэй хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүд үрэнэйнгөө урдахи финансова уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Энэ хүдэлмэриие сельсоведэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд болон депутадууд толгойлно.

Налог түлэлгөөр бухы болзорнуудай мүнгые сүм түлэгшэдэй тоо олошоржо байна. Хүдөө ажахын налог суглуулгын түрүүшын үдэртэ 6 мянга гаран түхэриг сельсоведэй кассада сэбэрээр туша агдаа. Һаяхан тус сельсоведэй сесси боложо, тэрээн дээрээ энэ асуудал зүбшэн хэлсэхэ зуураа, хүдөө ажахын налогые Агууехэ Октябриин 32 жэлэй ой хүрэтэр сүм дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Л. Бондаренко.

600 вагон модо түсэбөө гадуур

Вагонно депогой коллективэй уряалаар Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Улан-Удын модоной заводой хид вагондо модо ашаалха сентябрь... һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэ... 600 вагон модо түсэбөө гадуур ашаалжа, хэрэглэгшэдтэнь ябуулга...

Үйлэдбэриингөө программые үлэн дүүргэжэ, продукциингаа ... сэнгые 8 процентээр хямдаруулһан ба 400 мянган түхэригэй ... малта хэһэн байна.

Мүнөө тус заводой коллектив... үйлэдбэриингөө программые ... жалта ехэтэйгээр дүүргэхэнэ... на, предприятияа үбэлдэ бэлдэ... жэ байна. Хүдэлмэришэд болон ... бахаагшадай ажаһуудаг 56 ... байранууда капитальна заһа... хэгдээ.

И. Яко...

1940

ВЕНГЕРСКЭ ГҮРЭНЭЙ ГЭМТЭН РАЙК БА ТЭРЭЭНТЭЙ НҮХЭСЭГШЭДЫЕ СҮҮДЛЭЛГЫН ПРОЦЕСС

Титовецүүд—английска ба американска разведкэнүүдэй агентнууд

Дьердь Палфиие мүшхэлгэ

БУДАПЕШТ, сентябриин 17. Венгерскэ гүрэнэй гэмтэн тэрээнтэй нүхэсэгшэдэй хоран шүүжэ байгаа бударадай сүүдэй тусхай колмүнөөдэрэй үглөөнэй задээрэ Райкhаа асууха ондалгүйбди гэжэ сүүдэй гэмко прокурор ба үмөөй мэдүүлhэнэй hүүлээр болоо хоёрдохи гэмнэгдэгурдань генерал-лейтенант рскэ армиин инспектор Дьердь Палфиие мүшхэлбо.

Үүлэгшын асуудалда зуураа, сүүдлүүлэгшэ рөөниие гэмнэhэн бүхы үүдые зүб гэжэ мэдэрбэ. он ба венгерскэ арадта Венгриин демократическа ствые унагаха гэhэн сэлдэхэлые сэхэ хүтэлбэрирөөнгөө элирхэйлэгнүүд Хортинин армида алба хэн ба ахалагша лейтерэзэргэтэй байгаад, 1939 рөөнгөө hамганай уг гарболожо армиhаа гараhан лэхэнэ. Тэрэ хадаа тэрэнэй ёhоор, фашистска лаха юм гэжэ үргэлжэ байгаа. Хожомынь, Германахань гэжэ элэтэ болоод тэрэ хадаа Венгриие ба Англиин сэрэгүүд йха гэжэ этигэдэг ба иигэлга тэрэнэй политическэ дтэй зохилдохо байгаа. е, тэрэнэй hанаашаар боВенгерскэ арад Советскэ сэрэгүүлээр үлөөлэгдөө. аа,—гэжэ Палфи хэлэнэ,— политическэ интересүүдтэй гүй байгаа, гэбэшье би шэратическа байгуулалта дохүүр олохые оролдоhон Тиихэдээ энэ байгуулалтасхэар алба хэхын түлөө рэн харюусалгата тушаалко абаад, өөрынгөө зорилгобөлүүлхын түлөө тэмсэйгөөр тиигэжэ оролдоhон Тогтоhон байдал хадаа рын юм, тиин урбалтын боhүүлээр бүри үндэр түшаал шадахаб гэжэ найдадаг.

стска засагта мүрдэгдэжэ ба политическэ үзэл бодоо түлөө хортистска армиhаа hан демократ гээшэб гэжэ руулан, өөртөөл адли импеын агентнуудай дэмжэлгые , Палфи хадаа тушаалайнаар дэашээ дабшажа эхилгаа.

гай үзэл бодолоор нэгэ байхоюландаа хүдэлмэришэн дурагүй, социализмын дайhанаа, Советскэ Союзда харшаар хандадаг ба Венгбайгуулалтые унагаахын оушье хэхээр бэлэн байдаг мэдээд, 1945 ондо Райктай байгуулhан тухайдаа Палтээ.

бк, — гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэниин генерал болоод байн 1946 онhоо эхилэн, намтай ые нюунгүй хөөрэлдэдэг бозакалаа hэн. Эсэсэйнгээ зобөелүүлэн, засагые гартаа тулада 1946 оной hүүлээр 7 оной эхеэр бидэнэр эдэбор ажаллажа захалаабди. 30—150 пр хэхдээ арми ба полициие ха бодолтой байгаабди. Биынгөө албанай тушаалнуугалан тэдэнние энэ хэрэгтэ жэ шадаха байгаабди. Зэбурбалта хэлгэдэ зорюутын hаба аажамаар бөлэдхэжэ байнабди. Би хадаа хүдэлдэй түлөөлэгшэдэй армида ябадалда али аргаараа hаад байгааб. Тиихэдэ, армиин дэтэ урданай байгшадые шаргэрэ зайлуулдаг байгааб. урбан жөлэй туршада миниий ажал-ябуулгын эсэста нэгэхүдэлмэришэн арми дотор али шухала тушаалда ороогүй. ий орондо армиа доторхи хумилхы тушаалнуудта хэдэ хэортистска, националистическэ ропкистска этэгэдүүдые оруулдаhан байнаб. Жэшээлхэдэ, Немет, Бела Коронди, Иван ли, Вайхазн ба бусад олон хуые оруулааб.

Арми дотор шовинистическэ зорюута нэбтэрүүлэн, политигүүлгын хүдэлмэри ябуулгааб.

ий зорюутын hаналаар,—гэжэ үүлэгшэ үргэлжэлүүлнэ, — аммаргаар, ангиин тэмсэлгүйгөөр лизмда шэлжэн орохо гэhэн анда ябуулдаг байгааб. авинхиндал адляар ороние ө башэ, харин арадай фронт бираалхэ ёhотой гэжэ ойлгуулгаа. Титые ба тэрэнэй жуали болохоор магтадаг hэм. ада байхадаа бодото захирагые оролдодог, армейскэ рганизациин хүтэлбэрилэгшэ а тушаалаа ашаглан тус орние али аргаараа hуларуулөөнэй удхатай танил байhан тухайгаа сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ.

Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ—гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ,—минии мэдhээр хадаа, Ранкович болбол бидэнэй аажамаар хүдэлжэ байhанда дурагүй байhанаа өлирхэйлээд, зэбсэгтэ урбалтые 1949 оной хабар хэхэ хэрэгтэй гэhэн байгаа. Ранковичын Райкта үгэhэн заабаринуудые би мүн лэ тэрэ Ранковичhаа полковник Жокаилаар дамжуулан абаhан байгааб.

Урбалтын hүүлээр манифест тунхаглаха тухай зэбсэгтэ урбалта хэхээр бэлэдхэжэ байгаашадай түсөбүүд дотор хараалагдаhан байна. Тус манифест соо Советскэ Союзтай, мүн тэрэшэлэн Югославитай хани барисаан тухай хэлэгдэхэ, тиигээд удаалуулан Венгриие эб найрамдалай лагерьhаа таhалжа, империализмын лагерь худар аажамаар оруулха ябадал бэелүүлэгдэхэ ёhотой байгаа гэжэ заговорщик Палфи хэлэнэ.

Бранковые Венгридэхи югославска разведкын түлөөлэгшэ гэжэ мэдээд байхадаа, тэрээндэ ороной сэрэгэй ба политическэ байдал тушаал нюуса мэдээнүүдые хододоо үгэдэг байhан тухайдаа сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ. Бранков сэрэгэй атташе боложо Югославида ерэhэн полковник Лозичтой Палфиие нүхэсүүлhэн байгаа. Палфиин Югославида хундэлэгдэдэг байhан тушаа тэрээндэ Лозич хэлэhэн байха юм. Энээнэй hүүлээр Палфи Венгридэ байгаа югославска сэрэгэй шэнэ атташе полковник Жокаилда өөрынгөө шпионско хоб мэдээнүүдые үгэдэг байба.

Рамдэ партизанска конгресс болохонь гэhэн мэдээ 1947 оной октябрьда Лозичhоо абаад, сүүдлүүлэгшэ болбол тус конгресстэ ямаршье хамааралгүй байhан мүртөө, өөрынгөө абаhан заабаринуудые бэелүүлхын тулада Райкын туhаламжаар венгерскэ партизануудай түлөөлэгшэ болгогдон тэрэ конгресстэ эльгээгдэhэн байна. Палфи болбол урда тээнь хараалагдаhанай ёhоор югославска полковник Недельковичын гэгшэтэй тус конгресс дээрэ уулзаба. Тэрэнь Титын даалгабариин ёhоор, Палфиие Титын түсэбтэй танилсуулаад, тэрээндэ өлжэхэ байhан ябадалаа ашаглан, харата hаналаар хилэ шадар тулалдаа зүралдөөнүүдые гаргадаг байhан тухайдаа сүүдлүүлэгшэ саашань хэлэнэ. Хилын хоёр хажуугаар газартай байhан венгерскэ, чехословацка ба румынска бүхы таряашадай хилын шугам дабахыень тэрэ хоримжолдог байгаа. Энээгээрээ чехословацка ба румынска таряашадые венгрнүүдтэ дурагүйтүүлхые, тиихэдэ венгерскэ таряашадые демократическа журамда эсэргүү болгохые оролдоhон байгаа. Тэрэнэй өлдэб шалтагуудые хэрэглэн, югославска хилын харуулгүй шахуу байха ябадалые түйлаhанайнь ашаар Палфида ба тэрээнтэй нүхэсэгшэдтэ хэрэгтэй хүнүүд ямаршье сагта хилэ дабадаг байгаа.

Лозичын орондо Югославиhаа Венгридэ ерэhэн сэрэгэй атташе Жокаил гэгшын хүсэhэнэй ёhоор, коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай Информбюрогой шиидхэбэридэ эсэргүү зорюулагдаhан пропагандистска материалнуудые хилэ дабуулан гаргаха арга боломжые титовецуудта үгэhэн тухайгаа Палфи элирхэйлнэ.

—Би хоёр зорилго урдаа табидаг гайгааб,—гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ. Нэгдэхеэр, арадай интересүүдые империализмын hабарhаа хамгаалха ябадалда венгерскэ армиие ашаглуулхагүй гэжэ, хоёрдохёор, армиие бүхы дээрэнь өөhэдынгөө нүлөө доро байлгаха гэжэ оролдодог байгааб.

—1947 оной зүн,—гэжэ Палфи хэлэнэ,—Райк намтай уулзаа hэн, тиин бидэнэр засагые ямаршье аргаар, ядахын сагта зэбсэгтэ урбалта хэлгын аргаар гартаа абаха ёhотойбди гэжэ шиидхэн хэлсээбди. Югославиин хүтэлбэрилэгшэдтэй үнинэй холбоотойб, тиимэhээ тэдэнэрэй бидэндэ туhалха байhандань найдажа болоно гэжэ тэрэ намда хэлээ hэн. Югославиhаа бусажа ерээд байхадаа Райк болбол Ранковичтай өөрэлдэhэн тухайгаа, бидэнэй ажал-ябуулгые hайшаахаhаа гадна шэнэ заабаринуудые үгэhэн тухайдань, зэбсэгтэ урбалта хэхэ гансахан лэ зам байна, тэрээниие хэлгэдэ Тито, мүн тэрэшэлэн США туhалха юм гэжэ тэрэнэй хэлэhэн тухайда намда хөөрэжэ үгөө hэн. Югослави хадаа Америкын Холбоото Штадуудтай улам бүри ойртохо юм, Венгри мүн лэ тиигэхэ зэргэтэй гэжэ энэ үедэ Югославиин сэрэгэй атташе Лозич намда хэлээ hэн гэжэ Палфи хэлэнэ. Энэ талаар Венгри гэгдээ, гэжэ Лозич заговорщик Палфида мэдүүлhэн байгаа, гэбэшье, энэ байдалые зэбсэгтэ урбалта үшөө заhажа шадаха байна.

Келебия гэжэ станци шадар агнууриин боложо байха үедэ Ранковичтай хөөрэлдэhэн хөөрэлдөөнэйнгөө удхатай намайе сүүдлүүлжэ байгаа Райк танилсуулаа hэн гэжэ Палфи элирхэйлнэ. Венгерскэ хилэhээ холо бэшэ, Пакш город шадар Райк ба Ранкович хоёрой хоорондо нюусаар болоhон хөөрэлдөөнэй удхатай танил байhан тухайгаа сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ.

Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ—гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ,—минии мэдhээр хадаа, Ранкович болбол бидэнэй аажамаар хүдэлжэ байhанда дурагүй байhанаа өлирхэйлээд, зэбсэгтэ урбалтые 1949 оной хабар хэхэ хэрэгтэй гэhэн байгаа. Ранковичын Райкта үгэhэн заабаринуудые би мүн лэ тэрэ Ранковичhаа полковник Жокаилаар дамжуулан абаhан байгааб.

Урбалтын hүүлээр манифест тунхаглаха тухай зэбсэгтэ урбалта хэхээр бэлэдхэжэ байгаашадай түсөбүүд дотор хараалагдаhан байна. Тус манифест соо Советскэ Союзтай, мүн тэрэшэлэн Югославитай хани барисаан тухай хэлэгдэхэ, тиигээд удаалуулан Венгриие эб найрамдалай лагерьhаа таhалжа, империализмын лагерь худар аажамаар оруулха ябадал бэелүүлэгдэхэ ёhотой байгаа гэжэ заговорщик Палфи хэлэнэ.

Бранковые Венгридэхи югославска разведкын түлөөлэгшэ гэжэ мэдээд байхадаа, тэрээндэ ороной сэрэгэй ба политическэ байдал тушаал нюуса мэдээнүүдые хододоо үгэдэг байhан тухайдаа сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ. Бранков сэрэгэй атташе боложо Югославида ерэhэн полковник Лозичтой Палфиие нүхэсүүлhэн байгаа. Палфиин Югославида хундэлэгдэдэг байhан тушаа тэрээндэ Лозич хэлэhэн байха юм. Энээнэй hүүлээр Палфи Венгридэ байгаа югославска сэрэгэй шэнэ атташе полковник Жокаилда өөрынгөө шпионско хоб мэдээнүүдые үгэдэг байба.

Рамдэ партизанска конгресс болохонь гэhэн мэдээ 1947 оной октябрьда Лозичhоо абаад, сүүдлүүлэгшэ болбол тус конгресстэ ямаршье хамааралгүй байhан мүртөө, өөрынгөө абаhан заабаринуудые бэелүүлхын тулада Райкын туhаламжаар венгерскэ партизануудай түлөөлэгшэ болгогдон тэрэ конгресстэ эльгээгдэhэн байна. Палфи болбол урда тээнь хараалагдаhанай ёhоор югославска полковник Недельковичын гэгшэтэй тус конгресс дээрэ уулзаба. Тэрэнь Титын даалгабариин ёhоор, Палфиие Титын түсэбтэй танилсуулаад, тэрээндэ өлжэхэ байhан ябадалаа ашаглан, харата hаналаар хилэ шадар тулалдаа зүралдөөнүүдые гаргадаг байhан тухайдаа сүүдлүүлэгшэ саашань хэлэнэ. Хилын хоёр хажуугаар газартай байhан венгерскэ, чехословацка ба румынска бүхы таряашадай хилын шугам дабахыень тэрэ хоримжолдог байгаа. Энээгээрээ чехословацка ба румынска таряашадые венгрнүүдтэ дурагүйтүүлхые, тиихэдэ венгерскэ таряашадые демократическа журамда эсэргүү болгохые оролдоhон байгаа. Тэрэнэй өлдэб шалтагуудые хэрэглэн, югославска хилын харуулгүй шахуу байха ябадалые түйлаhанайнь ашаар Палфида ба тэрээнтэй нүхэсэгшэдтэ хэрэгтэй хүнүүд ямаршье сагта хилэ дабадаг байгаа.

Лозичын орондо Югославиhаа Венгридэ ерэhэн сэрэгэй атташе Жокаил гэгшын хүсэhэнэй ёhоор, коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай Информбюрогой шиидхэбэридэ эсэргүү зорюулагдаhан пропагандистска материалнуудые хилэ дабуулан гаргаха арга боломжые титовецуудта үгэhэн тухайгаа Палфи элирхэйлнэ.

—Би хоёр зорилго урдаа табидаг гайгааб,—гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ. Нэгдэхеэр, арадай интересүүдые империализмын hабарhаа хамгаалха ябадалда венгерскэ армиие ашаглуулхагүй гэжэ, хоёрдохёор, армиие бүхы дээрэнь өөhэдынгөө нүлөө доро байлгаха гэжэ оролдодог байгааб.

—1947 оной зүн,—гэжэ Палфи хэлэнэ,—Райк намтай уулзаа hэн, тиин бидэнэр засагые ямаршье аргаар, ядахын сагта зэбсэгтэ урбалта хэлгын аргаар гартаа абаха ёhотойбди гэжэ шиидхэн хэлсээбди. Югославиин хүтэлбэрилэгшэдтэй үнинэй холбоотойб, тиимэhээ тэдэнэрэй бидэндэ туhалха байhандань найдажа болоно гэжэ тэрэ намда хэлээ hэн. Югославиhаа бусажа ерээд байхадаа Райк болбол Ранковичтай өөрэлдэhэн тухайгаа, бидэнэй ажал-ябуулгые hайшаахаhаа гадна шэнэ заабаринуудые үгэhэн тухайдань, зэбсэгтэ урбалта хэхэ гансахан лэ зам байна, тэрээниие хэлгэдэ Тито, мүн тэрэшэлэн США туhалха юм гэжэ тэрэнэй хэлэhэн тухайда намда хөөрэжэ үгөө hэн. Югослави хадаа Америкын Холбоото Штадуудтай улам бүри ойртохо юм, Венгри мүн лэ тиигэхэ зэргэтэй гэжэ энэ үедэ Югославиин сэрэгэй атташе Лозич намда хэлээ hэн гэжэ Палфи хэлэнэ. Энэ талаар Венгри гэгдээ, гэжэ Лозич заговорщик Палфида мэдүүлhэн байгаа, гэбэшье, энэ байдалые зэбсэгтэ урбалта үшөө заhажа шадаха байна.

Келебия гэжэ станци шадар агнууриин боложо байха үедэ Ранковичтай хөөрэлдэhэн хөөрэлдөөнэйнгөө удхатай намайе сүүдлүүлжэ байгаа Райк танилсуулаа hэн гэжэ Палфи элирхэйлнэ. Венгерскэ хилэhээ холо бэшэ, Пакш город шадар Райк ба Ранкович хоёрой хоорондо нюусаар болоhон хөөрэлдөөнэй удхатай танил байhан тухайгаа сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ.

Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ—гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ,—минии мэдhээр хадаа, Ранкович болбол бидэнэй аажамаар хүдэлжэ байhанда дурагүй байhанаа өлирхэйлээд, зэбсэгтэ урбалтые 1949 оной хабар хэхэ хэрэгтэй гэhэн байгаа. Ранковичын Райкта үгэhэн заабаринуудые би мүн лэ тэрэ Ранковичhаа полковник Жокаилаар дамжуулан абаhан байгааб.

Урбалтын hүүлээр манифест тунхаглаха тухай зэбсэгтэ урбалта хэхээр бэлэдхэжэ байгаашадай түсөбүүд дотор хараалагдаhан байна. Тус манифест соо Советскэ Союзтай, мүн тэрэшэлэн Югославитай хани барисаан тухай хэлэгдэхэ, тиигээд удаалуулан Венгриие эб найрамдалай лагерьhаа таhалжа, империализмын лагерь худар аажамаар оруулха ябадал бэелүүлэгдэхэ ёhотой байгаа гэжэ заговорщик Палфи хэлэнэ.

Бранковые Венгридэхи югославска разведкын түлөөлэгшэ гэжэ мэдээд байхадаа, тэрээндэ ороной сэрэгэй ба политическэ байдал тушаал нюуса мэдээнүүдые хододоо үгэдэг байhан тухайдаа сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ. Бранков сэрэгэй атташе боложо Югославида ерэhэн полковник Лозичтой Палфиие нүхэсүүлhэн байгаа. Палфиин Югославида хундэлэгдэдэг байhан тушаа тэрээндэ Лозич хэлэhэн байха юм. Энээнэй ангиин олон тоото түлөөлэгшэдэй армида ба полицида оролго тэдэнэртэ hаад тойбо татаhан байна. Тиимэhээ 1949 оной мартда Райк болбол урбалтые 1949 оной майн hүүлээр гү, али июнь соо хэхэ гэжэ шиидэhэн байна гэжэ Палфи хэлэнэ.

Би,—гэжэ Палфи мэдүүлнэ,—тодорхой түсэб бэлэдхэhэн, эзэлхэ хэрэгтэй объектнүүдые Будапештын карта дээрэ тэмдэглэhэн байгааб.

Палфи өөрынгөө түсэбые ба тэмдэгүүд хэгдэhан картые хоёр hарын турша дотор дүрэхэгүй шкаф соо хадагалжа байhанаа, Райк арестовалагдаба гэжэ дуулаад, галдажархиhан байна. Палфи болбол тэрээнэй хэлэhэнэй ёhоор, Советскэ Союз дотор шпионско ажал-ябуулга хүүлхын зорилгоор Дэже Немет гэгшые 1948 ондо Венгриин сэрэгэй атташе болгон Москва эльгээжэ шадаhан байна. Немет хадаа Венгридэ байгаа югославска разведкын түлөөлэгшэдтэй холбоотой байhан байгаа. Тиин Москва ошоод, энэ холбоогоо Титын бүлэгүүдэй разведкэтэй үргэлжэлүүлhэн байха юм. Информбюрогой шиидхэбэриин толилогдоhоной hүүлээр Венгридэхи югославска сэрэгэй атташе Жокаил гэгшэ Неметын үүргын дэшэлhэн тухай Палфида тэмдэглэн хэлээд, мүнөө Немет Югославиhаа Москвада байгаа посол Мразовичтай сэхэ холбоотой байха болоно гэжэ hануулан хэлэбэ.

— Би,—хадаа гэжэ сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ,—шалтаг оложо, Неметые Будапешт дуудажа асараад, энээн тухай тэрээндэ хэлэhэн байгааб. Хожомынь Мразовичтай холбоо байгуулhан тухайдаа Немет Москваhаа намда мэдээсээ hэн.

Венгридэхи зэбсэгтэ урбалта хадаа США-гаар зохёогдоhон ехэ түсэбэй нэгэ хубинь гээшэ, Польша хадаа түсэбэй удаадахи объектнь болоно гэжэ полковник Жокаилай мэдүүлhэн тухай сүүдлүүлэгшэ элирхэйлнэ.

Энээнэй hүүлээр сүүдлүүлэгшэ болбол прокуророй асуудалда харюусаха зуураа, югославска правительствын гансашье Венгридэ бэшэ, харин арадай демократиин бүхы оронууд дотор шпионско hүйдхэлэй ажал-ябуулга хэжэ байhан тухайдань Лозич ба Жокаил гэгшэдэй хэлэhэн дээрэhээ мэдээ hэм гэжэ хэлэнэ. Прокуророй ондоо асуудалда харюусаха зуураа, Ракоши, Фаркаш ба Гере гэгшэдэй «хэрбээ эсэргүүсээ hаань» алаха хэрэгтэй гэhэн заабари хадаа венгерскэ гүрэнэй эдэ хүтэлбэрилэгшэдые ямаршье оршон байдалда алаха хэрэгтэй гэhэн шэнжэтэйгээр үгтэhэн байгаа гэжэ Палфи мэдэрнэ.

Прокуророй удаадахи асуудалда харюусаха зуураа, гадаадын шпионуудые элирүүлхэ зорилготой байhан Венгриин оборонын министерствын сэрэгэй-политическэ таhагые даажа байhан аад, өөрөө гадаадын разведкэнүүдтэ алба хэдэг болоhоноо сүүдлүүлэгшэ Палфи батална.

Энээгээр сүүдлүүлэгшэ Палфиие мүшхэлгэ дүүрээ.

Забhарлалгын hүүлээр сүүд болбол сүүдлүүлэгшэ Лаза Бранковые мүшхэлгэдэ ороо.

Бранковые мүшхэлгэ

БУДАПЕШТ, сентябриин 17. (ТАСС). Сүүдлүүлэгшэ Палфи гэгшые мүшхэжэ дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр сүүд болбол хуушанай багнуулша, Венгридэхи югославска багнуулай эгээн ехэ резидент Лаза Бранков гэгшэhээ асуулта абахын тула тэрээниие дуудажа оруулна. Танда тохогдожо байгаа гэмнэлтые мэдэрнэ гүт гэhэн сүүдэй түрүүлэгшын асуудалда харюусахадаа Бранков болбол тэдэ гэмнэлгэнүүдые хүсэдөөршье бэшэhаа, гол түлэб мэдэрнэб гэбэ.

1945 ондо союзна контрольно комиссиин (СКК-гэй) дэргэдэхи югославска сэрэгэй миссиин гэшүүн боложо Венгридэ ерээ hэм гэжэ Бранков мэдүүлбэ. 1947 ондо Бранков болбол энэ миссиин хүтэлбэрилэгшөөр, тэр хожомынь—Венгридэхи югославска дипломатическа миссиин советнигээр, hүүлдэ ошоходоо югославска хэрэгүүдэй этигэмжэтээр томилогдоhон байгаа. Бранковай өөрынь мэдүүлhэнэй ёhоор, тэрэ хадаа 1947 оной июльhээ эхилээд, 1948 оной сентябрь хүрэтэр УДБ-дэ (гүрэнэй аюулгүйе сахиха управленидэ), хуулита ёhоор алба хэжэ байhан юм. Тэрээниие сэхэ мэдэжэ байгаа ноедынь гэхэдэ генерал Мелич ба дотоодын хэрэгүүдэй министр Ранкович гэгшэд байба.

Сүүдэй түрүүлэгшэ: югославуудай хэниинь багнуулай хүдэлмэриие ябуулжа байhаниие тооложо үгэжэ шадаха гүт?

Сүүдлүүлэгшэ: Венгридэхи союзна контрольно комиссиин (СКК-гэй) дэргэдэхи югославска сэрэгэй миссиин хүтэлбэрилэгшэ полковник Цицмил, майор Яворский, майор Ковач, Будапештдэхи югославска посланник Мразович, консульствын хүтэлбэрилэгшэ Смилянич, советник Иованович, худалдаа наймаанай атташе Гаврилович ба тэрээнэй орлогшонор Чачанович, Юрид болон бусад 1945 онhоо хойшо Венгридэ шпионско ябуулга хэжэ байhан байнад.

Сүүдлүүлэгшын элирхэйлhэнэй ёhоор, энэ бүлэг Венгридэ ерэhэн дарыгаа шпионско ябуулгаяа хэжэ эхилhэн байгаа. Тэрэ ябуулгань Тито ба Ранковичын хатуу шанга захилта заналта доро хэгдэдэг байгаа. Энэ миссиин Венгридэ ошохоёо мордохынгоо урда тээ Титотэй өөртэйнь үүлзаба. Тито болбол Джилас ба Ранковичын байхада тус миссидэ захяа заабаринуудые бэеэрээн үгэhэн байха юм. Тито юун гэжэ хэлээб гэхэдэ, Венгридэ мүнөө үеын байдал хүсэд тогтонёогүй, тиимэhээ тэндэхи байдалые багнуулдан мэдэхэ хэрэгтэй, союзна контрольно комиссида байгша англо-американска түлөөлэгшэдтэй бүхэ холбоо тогтоохо хэрэгтэй, миссиин гэшүүдтэ советскэ нүлөөнэй халдаха ябадалда эрид эсэргүүсэхэ хэрэгтэй гэжэ Тито хэлэhэн байгаа.

Бранковай хөөрэhэнэй ёhоор, Венгридэхи миссиин сотрудникгуудай уялганууднь иимээр хубаарилагдаhан байгаа гэбэл: Союзна контрольно комиссидахи англо-американска түлөөлэгшэдтэй сэхэ барисаа тогтоохо хэрэгые миссиин хүтэлбэрилэгшэ Цицмил өөртөө даажа ябаба. Тэрэ хадаа бүри дайнай үеhээ эхилэн американецуудтай барисаатай байба. Тэрэ үедэ Венгридэхи УДБ-гэй эгээн ехэ резидент байhан Яворский гэгшэ Венгридэ, мүн тэрэшэлэн Советскэ Армиин частьнуудай дунда шпионаж эмхидхэхэ уялгатай байба. Мүн тэрэ хадаа Венгридэ шпионско сетиие эмхидхэхэ ёhотой байба.

Советскэ Армида эсэргүү багнуулые майор Ковач эрхилдэг байба, Юуб гэхэдэ, тэрэ хүн энэ талаар мэргэжэлтэй хүн гэжэ тоологдодог байhан юм. Югославска генеральна штабта хүдэлхэдөө энэ хэрэгээр оролдодог байгаа.

—Намда,—гэжэ Бранков мэдүүлнэ,—экономическа' асуудалнуудаар оролдохые даалгагдаа hэн.

Югославска тагнуул ямар арга мэхээр ябуулгаяа хэдэг байгааб гэhэн түрүүлэгшын асуудалда харюу үгэхэдөө сүүдлүүлэгшэ Бранков болбол манай тагнуул хадаа Макиавелле гэгшын принципүүдые баримталан өлдэб олон янзын арга мэхэнүүдые хэрэглэдэг байгаа гэжэ элирхэйлбэ. Энээн тушаа сэб сэхэ заабариие Ранкович үгэhэн байха юм. Ранкович хадаа миссиин мордохоёо байхадань уг зорилгоёо туйлахын тулада ямаршье арга мэхэнүүдые хэрэглэхэдэ болоно гэжэ мэдүүлээ hэн. Тиин бидэнэр, Венгриhээ Югославида хүнүүдые баагаар, хүсөөр абаашахаhаа эхилээд хүнүүдые занаха зангаха, эдилгэ үгэхэ гэхэ мэтын аргаар өөhэдынгөө талада оруулдаг байгаабди.

—Нэгэнтэ, — гэжэ сүүдлүүлэгшэ асуултаа үгэнэ,—венгерскэ гражданиин Юбица Хибар гэгшэ Будапештдэхи югославска консульствода мэхээр тагжа оруулагдашаhан байгаа. Эндэ тэрээниие бариhан бэеэрээ, дипломатическа машина дээрэ hуулгаад хуурмаг документнүүдтэйгээр Белградта эльгээ hэмди. Тэндэ өлдэб хашалта хабшалта хэжэ, өлдэб юумэ үгэхэбди гэжэ байжа найдуулжа, югославска багнуулда худэлгэхэ тухай саарhа тэрээнhээ бэшүүлжэ абаhан байна. Югославска дипломадуудай улаахоорондын гуримуудые энэ мэтээр өбдөдэг ябадалнуудые нэгэнтэ бэшэ ушардаг байгаа гэжэ сүүдлүүлэгшэд хэлэбэ. Венгерскэ парламентын депутадуудай нэгэнь Антон Роб гэгшэ Югославиин аша туhада шпионско ябуулга хэhэнэйнгээ түлөө арестовалагдаха болоод байhыень мэдэхэдэ Ранкович болбол тэрээниие абархын тулада ябуулга хэhэн байна. Ранковичын даалгабаряар, Венгридэхи Югославиин посланник Мразович гэгшын зүбшөөрэлтэйгөөр, Антон Роб гэгшэ дипломатическа машина дээрэ hуулгагдажа нюусаар Югославида абаашагдаhан байха юм.

Сүүдлүүлэгшэ болбол югославска шпионууд болоhон венгерскэ гражданинуудые хэд-хэдые нэрэлжэ шадаха байнабта гэhэн түрүүлэгшын асуудалда харюусаха зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ: шпионуудые хабаадуулха ябадал тиимэ бэрхэтэй бэшэ байгаа. юуб гэхэдэ, националистическэ, фашистска этэгэдүүд бүхыдөө шпионууд болгогдодог байба: Би ба Цицмил бүри 1945 ондо Райктай ходо уулзажа байгша hэмди гэжэ Бранков хэлэнэ. Райкын hанал бодолые мэдэдэг hэмди. Райк болбол Ракоши, Фаркаш ба Гере гэгшэдтэ дурагүй, тэрэ хадаа хуулиие гартаа абаха hанаатай байна гэжэ эли болоhон туладань, бүхы асуудалнуудаар тэрээнтэй эли далдагүй, сэхэ руунь хөөрэлдэдэг hэмди. Тиигэжэ, хуулита ёhоор агент болоогүйшье мүртөө, манай даалгабаринуудые бүхыдэнь дүүргэдэг байгаа. Тэрээниие Ранкович хуулита ёhоор шпионско ябуулгада хабаадуулhан байна. Мүн Палфи гэгшые хабаадуулхада бэрхэтэй бэшэ байгаа. Тэрээнэй националист байhаниинь ба Титын политикые имагта hайшаажа байhаниинь элитэ байба. Тэрэ хадаа бүхы хэрэгтэ материалнуудые, тэрээнэй тоодо Венгриин зэбсэгтэ хүсэнүүд тухай гүрэнэй ехэ нюуса зүйлнүүдые тон дуратайгаар намда дамжуулан үгэдэг hэн. Венгридэхи Югославиин сэрэгэй атташе полковник Лозич гэгшэ тэрээниие хуулишалан шпион болгоhон байгаа.

Андраш Салаи гэгшые Венгридэхи югославска консульствын түлөөлэгшэ майор Смилянич гэгшэ шпион болгоhон байна. Смилянич болбол 1944 ондо Салаи гэгшын хобоор «Шаторальяуйхей» гэжэ түрмэ соо 70 шахуу югославска ба венгерскэ коммунистнуудай саазалагдаhан тухайда югославска багнуулай мэдэлдэ байhан мэдээнүүдые хэрэглэн Салаи гэгшые шпион болгоhон байха юм.

Сүүдэй түрүүлэгшэ: тиихэдээ Тито ба тэрээнэй түлөөлэгшэд болбол югославска коммунистнуудай адхаhан улаан шуhые гарhаа арилгаагүй hаннуудэй аша туhые хэрэглэhэн болоно гү?

Сүүдлүүлэгшэ: тиимэ болонол даа. Мүн тиимэ аргаар Юстус Огненович, Золтан Хорват, Эндре Себени, Шандор Череснеш ба бусадые югославска багнуул өөрынгөө зэргэдэ оруулhан байна.

Антон Роб гэгшые шпион болгоhоной тухай сүүдлүүлэгшэ юу мэдэхэ байнабта гэжэ түрүүлэгшын асуухада, Роб гэгшые аяар 1945 ондо Яворский шпион болгоhон юм гэжэ Бранков харюусаба. Роб болбол өөрөө аминдаа шпионско сетьтэй байгаа. Тэрэ хадаа Ранковичтай сэхэ барисаатай байба.

Сүүдэй түрүүлэгшэ: та хадаа фашистска хобшодhоо мэдээ абажа мэргэжэhэн байгаа гүт?.

Сүүдлүүлэгшэ: энэ хамаагүй гэжэ, шпионско сеть зүбхэн лэ hайнаар табигдаhан байгаа hаа, болоо гэжэ, Ранкович хэлээ hэн.

Югославска агентура болбол гүрэнэй аппарадай бүхы звенонууд руу, арми, полици руу шүргаhан, үргэн ехэ шпионско сетиие Венгридэ эмхидхэжэ шадаhан юм гэжэ Бранков мэдүүлбэ. Бидэнэр политическэ, экономическа ба сэрэгэй удхатай өлдэб янзын мэдээнүүдые энэ сетьhээ абадаг байгаабди. Түсгаарлабал, югославска багнуул хадаа англо-американска багнуулда эсэргүү венгерскэ гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудай тэмсэл ябуулха түшаа хэмжээ-ябуулганууд тухай мэдээнүүдые Райкhаа абадаг байба гэжэ Бранков мэдүүлбэ. Эдэ материалнууд Ранкович ба Карделиин заабаряар американска ба англійска миссиинүүдтэ дамжуулагдадаг байба.

Титын, Ранковичын ба Карделиин хүнүүд хадаа бүри дайн боложо байха үедэ американска ба англійска багнуулшадтай гансашье Югославида бэшэ, мүн хилын саада тээ барисаа бии болгоhон байна.—Энээн тухайда Цицмилтэй хөөрэлдэхэдөө тэрэшэлэн УДБ-гэй нюуса архивуудhаа мэдээ hэм. Дайнай үедэ Миша Ломпар гэгшэ Швейцарида эльгээгдэhэн байгаа. Американска шпионско организациие Европодо хүтэлжэ байгаа Аллен Даллес гэгшэтэй барисаа байгуулха гэжэ тэрээндэ даалгагдаhан юм. Швейцарида ерэмсэрээ Ломпар болбол мүн тэндэхи троцкистска бүлэгүүдтэй барисаа тогтоогоо hэн.

Марсельдэ Латинович, Бари Васоодо — Иованович гэгшэд байгаа. Тэдэнэр англо-американска багнуултай нигта барисаа тогтоообо. Англійска хуушанай шпион байhан генерал Велебит гэдэг Лондондо байгаа. Тэрэ хадаа мэдэлдээ байгаа бүхы материалнуудые, тэрэ тоодо Советскэ Арми тухай мэдээнүүдые англійска багнуулшадта үгэдэг байба. Тэрээн тухайда УДБ-гэй нюуса архивуудhаа мэдээ hэм гэжэ Бранков хэлэбэ.

Мүнөө үедэ полковник Цицмил Лондондо югославска посолой туушаалые эзэлжэ байна, Латинович Швейцарида югославска посланник болонхой. Ломпар Бухарестдэ югославска миссиин сотрудник болонхой. Зүгөөр Велебит хадаа Югославиин сүлөөлэгдэhэнэй hүүлээр гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгдэхи орлогшонь байhан юм. Иованович болбол Будапештдэхи югославска миссиин советник байжа байтараа венгерскэ засагайхидаар Венгриhээ ябуулгадаhан байгаа. Сүүдлүүлэгшэ хадаа Иованович тухай түсгаар тогтожо хэлэхэ зүбшөөл үгэхые сүүдhээ гуйна.

Цицмил гэгшын сэгнэлтээр хадаа Венгридэ англо-американска багнуултай барисаан саг зуураар hуларна. Информбюрогой мэдээжэ резолюциин hүүлээр оршон байдал орёо бэрхэ боложо Ранкович болбол Венгридэхи англо-американска багнуулшадтай барисаагаа заhажа табиха гэhэн заабариие дахин үгэбэ. Энэ үедэ Белградта байгаад, Дж

Венгерскэ гурэнэй гэмтэн Райк ба тэрээнтэй нүхэсэгшэдые сүүдлэлгын процесс

Титовецүүд—английска ба американска разведкэнүүдэй агентнууд

Үргэлжлэл

Англо-американска тэдэ түлөөлэгшэдэй нэрэнүүдые Бранков нэрэлэн хэлэжэ шадаха гү, гэжэ түрүүлэгшын асуухада, —тэдэ нэрэнүүдтэй список орон доторхи бүхы штабуудта эльгээгдэжэ, хэрэгтэй болоо hаань, тэдэ хүнүүдтэ зохимжотой туhаламжа үзүүлхын тулада тэдэ нэрэнүүдые сээжэлдэжэ абаха гэhэн заабари үгтэhэн байгаа гээд Бранков мэдүүлнэ. Тэрэ үедэ Югославида эрьелдэhэн англо-американска түлөөлэгшэдэй нэрэ обогые Бранков тодорхойлон тоолоно. Титын верховно штабай дэргэдэ полковник Хантингтон, подполковник Ферц ба Тейер составтай США-гэй мисси, генерал Маклин, подполковнигүүд Мур ба Сельбин, майор Черчилль составтай Великобританиин мисси байhан юм. Вис гэжэ олтирог дээрэ американска майор Урбан, английска майор Хорветт гэгшэд байгаа. Македониин главна штабай дэргэдэ англійска майор Куиней ба лейтенант Макдональд, Сербиин главна штабай дэргэдэ—американска капитан Грим, англійска майорнууд Хоннекер ба Амстронг, Хорватиин главна штабай дэргэдэ — американска капитан Рейд ба англійска майор Роджерс, Словениин главна штабай дэргэдэ — американска майор Будвин ба англійска майор Джоинс, Воеводинын главна штабай дэргэдэ —англійска майор Лейвидсон ба лейтенант Буд болон бусад байдаг байгаа. УДБ-гэй архивуудта байhан нюуса мэдээнүүдэй ёноор, эдэ хүнүүд бултадаа англо-американска ехэ дүй дүршэлтэй тагнуулшад байhан юм гээд сүүдлүүлэгшэ хэлэбэ. Тэдэнэр хадаа Югославиин хүтэлбэрилэгшэдые, тэдэнтэй нэгэн хамта югославиин арадуудые ба тэрээнтэй зэргэлжэ байгаа оронуудай арадуудые англо-американска нүлөөндэ оруулха гэhэн зорилго урдаа табидаг байгаа.

Тэдэнэр хадаа Тито, Джилас, Кардель ба Ранкович гэгшэдые өөhэдынгөө нүлөөндэ оруулжа шадаhаниинь мэдээжэ гээд сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ. Титын бузар бүлэгэй ба англо-американецуудай хоорондохи харилсаае элирүүлhэн гурбан тодорхой баримтануд тухай Бранков хэлэжэ үгэбэ. 1944 ондо, хэнэйшье мэдэхээр, Титын штаб имагта бэрхэ байдалда орохон байгаа. Тито ба штабай гэшүүд хадаа советскэ летчигуудай ашаар хүреэлэлгэн соohоо мултаржа гараа hэн. Советскэ лётчигууд болбол хэды буудагдажа байбашье, Тито ба тэрээнэй штабые Бари гэжэ портдо гаргажа абаашаа hэн. Рандольф Черчилль ба Маклин гэгшэд англійска сэрэгэй корабль дээрэ hуугты гэжэ Титодэ ехэ нялуунаар дурадхаhан байна. Юуб гэхэдэ, тэрээнтэй бүрэ нигта барисаа иимэ аргаар тогтоохоёо hанаhан байгаа, тэдэнэр Ранкович, Кардель ба Джилас энэ дурадхалые тогтоон абахыень Титые баадхаhан байна. Гэбэшье, советскэ командовани энэндэнь hаад хэhэн байна бшуу.

Югославиин адриатическа эрьеые партизануд сүлөөлөөд байгаа. Гэбэшье, Черчилль Югославиин тэрэ адриатическа эрьеые өөдмдэжэ абахаяа хүсөө hэн. Югославиие англичануд сүлөөлхэ болохо ёнотой юм. Тиимэhээ оронойнгоо национальна интересүүдтэ таарамжатайгаар англичануудтай эбтэй байха ёнотойбши гэhэн шалтаг барихан бэеэрээ Тито хадаа адриатическа эрьеые өөдмдэхэ зүбшэл үгэhэн байгаа. Тиигээд, советскэ командовани энэ түсэбөө бэлүүлхэдэнь баhал hаад хэ hэн.

Дайнай hүүлээр, Белград ба Сербие сүлөөлхэ тухай асуудал гараба. Югославска арми өөрынгөө хүсөөр энээниие хэжэ шадахагүй байгаа. Тито Советскэ Союзда хандаhай гэжэ американецууд ба англичануд хүсэжэ байгаагүй. Советскэ Армиин Югославиин хилэ шадар ерээд байhан мүртэншье Тито хадаа худхажа гуйбалзажа байгаа, тиигээд аргаа ядахадаа Советскэ Армиhаа туhаламжа эрихэдэнь, Советскэ Арми Серби ба Белградые сүлөөлөө hэн. Эдэ баримтануд хадаа Титын штабта байhан англо-американецуудай хүсэжэ байhан хүсэлые ба мүн Титын өөрынь баримталжа байhан позициие элирхэйлэн харуулна.

Эгээн түрүүн Джилас, Кардель, Ранкович, тиигээд мүнөө хорватска правительствын министр байгааша Марко Белинич, мүнөө сербскэ правительствын премьер-министр Петр Стамболич, Карло Мразович, Словениин премьер-министр Миха Маринко, югославска правительствын министр Светазар Вухманович, промышленностиин министр ба Югославиин ехэ дээдэ экономическа соведэй түрүүлэгшэ Тидрич болон бусад американецуудай ба англичануудай ангентнууд болоhынь Цицмилтэй хөөрэлдэхэдөө, мүн тэрэшэлэн УДБ-гэй архивай нюуса материалнуудhаа лаб hайса мэдэбэб гэжэ Бранков хэлэбэ.

—Югославиин хүтэлбэрилэгшэдэй Америкые ба Англиие дахасалдаhан хараа шугамтай байhан тулада югославска компарти дотор бэ арми дотор бүри дайнай үедэ ехэнүүд арсалдаануд гараhан байха гээд Бранков хэлэнэ. Жуйович ба Хивранг энэ хараа шугамыень зүбшөөдэггүй байгаа. Тэдэнэй тала баридаг зон олон байhан юм. Тэдээнhээ хахасажа hалахын тулада Ранкович хадаа дайнай үедэ тиимэ хүнүүдые фронтын эгээн аюултай газарнуудта эльгээдэг байгаа hэн.

Сүүдэй түрүүлэгшэ: дайнай hүүлээр Тито ямар түсэбүүдтэй байгаа hэм?

Сүүдлүүлэгшэ: Югослави гэшэмнай стратегическэ угаа ехэ удхашанартай юм, тэрэ хадаа Балкан дээрэ ба Дунда Европодо шиидхэхы үүргые эзэлхэ ёнотой юм гэжэ Югославиин хүтэлбэрилэгшэд тоолодог байба. Тито болбол балканска ба дунда-европейскэ оронуудые нэгэдүүлhэн бэеэрээ бүржуазно-демократическа республикын формотой ехэхэн конфедерациие өөрынгөө хүтэлбари доро байгуулха гэhэн түсэбтэй байгаа. Энэ конфедерацинь баруун оронуудта найдаха ёнотой байба.

Энэ түсэб аяар 1945 ондо зохёогдоhон болобошье, нарин нигтаар далдалагдажа байба. Энээн тухай тон үсөөхэн хүнүүд — Тито, Ранкович, Джилас ба Кардель мэдэжэ байгаа. Бранковай hанамжаар хадаа Тито ба тэрэнэй бузар бүлэг зүбхэн лэ американска империалистнуудай түсэбые бэелүүлжэ байба. Титые тойрожо байhан амитад Титын энэ хараа шугамые марксизмда «шэнэ» зүйл нэмэhэн ушар, хэбэртэйгээр, Титые өөрыень — марксизмые «баяжуулжа» байhан хүн хэбэртэйгээр улад зондо харуулхые оролдодог байгаа гээд Бранков мэдүүлбэ.

Венгридэхи титовскэ агентура хадаа урдаа ямар гол зорилго табидаг байгааб гэхэдэ, Титые зар тунхагта гаргажа магтаха, өөрынгөө талада венгерскэ арадые оруулха, балканска конфедераци байгуулха зохид эрхэ байдалнуудые бии болгохо зорилго табидаг байба. Тэрэ талаар венгерскэ агентнууд гансахан Венгри соо ябуулгаяа хэ гээд дүүргэдэг бэшэ, харин өөhэдынгөө hабарые бэшэ демократическа оронууд тээшэ hарбайдаг байба. Румынида тэдэнэр болбол юстициин министр Патрашкану гэгшэдэ найдадаг байгаа. Юуб гэбэл, Титын түсэбые бэелүүлхээ тэрэ Патрашкану hаатадаггүй байhан юм. Тиигээд, тэрэ хадаа саг дээрээ партиhаа гаргагдажа, саашаа зайлуулагдаhан байгаа. Тиигэшхэдэнь, Румынида дахяад шэнээр юумэ эхилхэ хэрэгтэй болобо гэжэ Ранкович Бранковта гэмэрэн гутаран байжа хэлээ hэн. Шэнээр ябуулга эхилхын тулада Зец Бранко, тэ хожомооршог Миша Ломпар гэгшэд Румынида ябуулагдаhан байгаа.

Мүн польско хүдэлмэришэнэй парти дотор гараhан арсалдаанда ехээр найдагдадаг байhан юм. Гомулка хадаа Титын hанаhан юумые дүүргэжэ шадаха хүн байхань гээшэ аа гү гэжэ hанагдадаг байгаа. Тиигээд, Гомулка өөрынгөө хараа шугамай алдуутай байhыень мэдэрhэн байна. Теэд, баhа эндэ мүн лэ хамаг юумые шэнээр эхилхэ болобо гэжэ Ранкович гэмэржэ гутаржа байгаа hэн. Тиинэн бэеэрээ Иван Рукавин ба өөрынгөө бусад агентнуудые югославска посольствын советнигууд болгожо Польшодо ябуулhан байгаа. Мүн тиимэ hэдэлгэнүүд Болгарида ба Албанида гаргагдаhан байха юм. Энээниие бүхыдэнь Ранковичhоо, Джиласчаа ба Миличhаа дуулаа hэм гээд Бранков мэдүүлнэ.

Венгри тушаа титовецүүдэй ямар түсэбтэй байhанайнь тухай хэлэхэдээ коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай мэдээжэ шиидхэбэри гаргахын урда тээ Титын түсэбые амгалан аргаар бэелүүлхэ гэжэ hанагдадаг байгаа, теэд Информбюрогой резолюци гараhанай hүүлээр ондоо аргануудые хэрэглэхэ гэhэн тобшолол хэгдэhэн байна гээд Бранков мэдүүлбэ.

Сүүдэй түрүүлэгшын асуудалда харюусахадаа, Келебия станци дээрэ уулзахадаа Ранкович болбол Титын түсэбые бодото дээрэ хайшан гэжэ бэелүүлхэ ёнотойб гэhэн тодорхой заабаринуудые Райкта үгэжэ, Ракоши, Фаркаш, Гере гэгшэдые заабол алаха хэрэгтэй гэжэ баадхаhан байгаа. Энэ хөөрэлдөөн боложо байхада сүүдлүүлэгшэ оршуулагшаар байба. Тэрэ хөөрэлдөөнэй удхые тайлбарилхадаа Ранкович хадаа ехэхэн оппозициие венгерскэ компарти дотор бии болгохые Райкhаа эрижэ, хэрбээ амжалта туйлагдаа hаань, югославска правительствын зүгhөө Райкта горьтой туhаламжа үзүүлэгдэхэ байха гэжэ найдуулаа hэн гээд Бранков хэлэнэ.

Сүүдлүүлэгшэ Бранков болбол Титын түсэб тухайда Райкын асуулга үгэхэдөө хэлэhэн үгэнүүдые зүб гэбэ. Тэрэ түсэбые Келебия станци дээрэ Райктай уулзахадаа Ранкович мэдээсэhэн байгаа.

— Ранковичын заабариин ёноор, —гээд сүүдлүүлэгшэ хэлэнэ,—Райк болбол өөрынгөө ябуулга хэхэдээ Венгридэ буржуазно-демократическа түрэ засаг байгуулхада туhалмаар реакционно этэгээдүүдтэ түшэглэхэ ёнотой байба. Тусгаарлабал, орон доторхи шовинистическэ, националистическэ, нюдаргашуулай, троцкистска ба клерикальна этэгээдүүдтэ түшэглэн Югославиин ябажа байhанда алли «шэнэ харгыгаар» Венгриие оруулха ёнотой байба.

Сүүдэй түрүүлэгшэ: тэрэ ямар «шэнэ харгы» гэдэг?

Бранков: социализм байгуулха «шэнэ харгы» гэдэг тэдэ бүхы шашалдаануд югославска арадые ба югославска коммунистическэ партиин гэшүүдые мэхэлхын тулада хэгдэдэг байhан юм.

Сүүдэй түрүүлэгшэ: Ранкович энээн тухай Райкта сэб сэхээр хэлэhэн байгаа гү?

Бранков: минии hанахада Ранкович энээн тухайда сэб сэхээр хэлээгүй, теэд уг удхань тиимэл байhан юм.

Сүүдэй түрүүлэгшэ Бранковые сүүдлүүлэгшэ Райктай нюурдуулна. Тэрээнэй hүүлээр Бранков болбол «социализм байгуулха» тухай хөөрэлдөөн Югославиин ажалша олониитые мэхэлхын тулада хэрэгтэй болоhон юм гэжэ Ранкович сэб сэхэ руунь хэлээ hэн гээд Бранков мэдэрхэ баатай болобо.

Сүүдлүүлэгшэ хадаа Югославиин талаhаа сэрэгэй туhаламжа үгтэхэ гэжэ Райкта Ранкович найдуулга үгэhэн байгаа гэжэ хэлэбэ. Тэрэ туhаламжые Тито болбол венгерскэ формо үмдэхүүлээд, югославска хэдэн батальонуудые Венгри руу хаяха, тэрэшэлэн Австриие эзэмдэлгын баруун зононуудта мүнөө байгаа урданай хортистска армиин частьнуудые Югославяар дамжуулан Венгри руу хаяха гэхэ мэтээр үзүүлхэ байгаа гэбэ.

Югославска коммунистическэ партиин түлөөлэгшэд гээшэбди гэжэ өөhэдынгөө хуулишалан нэрэлдэг түлөөлэгшэдые 1946—47 онуудта арадай демократиин оронуудта Тито эльгээhэн байгаа гэжэ Бранков хөөрэбэ. Би хадаа Венгридэ тиимэ түлөөлэгшэ боложо ерээ hэм, гээд сүүдлүүлэгшэ хэлэбэ. Чехословакида тиимэ түлөөлэгшөөр Новосел ошоо hэн. Мүнөө тэрэ посланник болоод байна, тэрээнэй hүүлээр Чехословакида Стевнович ошоо hэн. Болгарида Н. Ковачевич ба О. Цицмил, Албанида—Джердже ба Златич, Польшодо — нүгөөдэ Ковачевич — иигэжэ байжа ябуулагдаhан байгаа. Эдэ түлөөлэгшэд хадаа Титые зар тунхагта гаргажа магтаха, арадай демократиин оронуудай коммунистическэ партинуудта ба гүрэнэй аппарат дотор хоротой ябуулга хэхэ зорилготой байhан юм гээд сүүдлүүлэгшэ хэлэбэ.

Будапештдэхи югославска миссиин консульска таhаг хадаа шпионаж хэжэ байгаа югославска дипломадуудта, тэрэшэлэн шпионаж хэхые хабаадуулагдаhан венгерскэ гражданинуудта хуурмаг документнүүдые бүтээжэ үгэдэг байба гээд Бранков хөөрэбэ.

Пакш городой шадархи hууринда Ранкович Райк хоёрой нюусаар уулзаhанай тухай, тэрэ уулзалга тушаа Мразовичын хөөрэжэ үгэhэнэй тухай мэдэхэб гээд сүүдлүүлэгшэ хөөрэбэ. Белградта нэгэтэ ошоходомни Райкын удааржа байhанда Ранкович дураа гутажа байгаа, тиигээд Райк хадаа энээндэ оробол нилээд шуумгай болохо, нэгэ hуниин турша соо Ракоши ба венгерскэ гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэдые үгы хэжэ шадаха байгаа гээд хэлээ hэн гэжэ Бранков мэдүүлбэ. Райкта туhалхын тулада Ранкович болбол өөhэдынгөө хоёр агентнуудые, политическэ дүй дүршэлтэй алууршад Иованович ба Иойкович гэгшэдые Венгридэ ябуулба. Тэдэнэр Ракошиин хойноhоо адагладаг байба. Иованович Венгриhээ намнагдаhан, Иойкович 1948 оной hүүлдэ Белградта бусажа ерэhэн байба.

Ранковичтай хөөрэлэхэдэмни байлсаhан Джилас хадаа Тито американецууд ба англичануудтай хөөрэлдөө юм, Советскэ Союзда эсэргүү тэмсэхэдэнь тэдэ Титын правительствые дэмжэхэ байха, тиигээд хэрбээ Тито Советскэ Союзда эсэргүү тэмсэл ябуулха hаань, тэдэ гансашье экономическа бэшэ, мүн сэрэгэй туhаламжые Югославида үзүүлхэ байха гэжэ мэдүүлээ hэн гээд Бранков хэлэбэ.

Hүүлшынхиеэ тиихэдэ уулзахадаа, Венгридэ хуушан арга методээрээ худэлжэ болохогүй, венгерскэ органууд hураггүй hэрэмжэтэй болоо гэжэ намда Ранкович хэлээ hэн гээд Бранков мэдүүлбэ. Тэрээнэй заабариие дүүргэлтэ болгожо Будапештдэ бусажа ошоод, Титын политикые буруушаажа байнаб гэжэ олон зоной дуулахаар хэлэхэ баатай болоо hэм. Би хадаа дүрбэн жэл соо партизан ябахадаа Титын захиралта бүхэниие заабол дүүргэжэ hурашаhан байнаб. Ранкович болбол минии худхажа байhаниие хархадаа иимэ захиралта Тито үгөө юм гээд хэлээ hэн. Тиихэ зуураа, саашадаа юу хэхэ тухаймни Ранкович тодорхой заабаринуудые үгөө hэн. Нэгэдэхеэр, венгерскэ ажалшадай партиин хүтэлбэрилэгшэдэй этигэл найдабариие олохо ёнотой байгааб. Хоёрдохёор, тиимэ этигэл найдабари олоод байхадаа, венгерскэ заговорщигууд Райк ба бэшэдтэй hэмээхэнээр хуушан ёноороо барисаатай байха байгааб. Гурбадахяар, югославска бэшэ агентнуудтай — Андраш Салаи, Милан Огненович, Йожеф Хеггедюш ба бусадтай барисаа тогтоохо ёнотой байгааб.

Венгерскэ ажалшадай партиин ба югославска политэмигрантнуудай нэрые гутааха материал олохо ёнотойш гэhэн заабари Ранкович үгөө hэн гээд саашань Бранков хэлэбэ. Ранкович хадаа тэрэ дары Будапештдэ ерэхээ байhан югославска миссиин советник Душан Шакота гэгшээр дамжуулан намтай холбоотой байха hанаатай байба.

Сүүдлүүлэгшэ Бранков хадаа урдынгаал ёноор ноёдойнгоо үгэ дуулажа hурашаhан аад, мүнөө болоходо өөрынгөө ябадалые бодожо үзээд «ухаа ороhон» хүн хэбэргэйгээр бээ харуулхаяа hанана. Бранковай гэр бүлынхинь гэмтэжэ болохо гэhэн заналта Ранковичhоо бэшэг соо абахадаал Титын хойноhоо дахасалдахаяа болилойб гэhэн хуурмаг мэдүүлгэ бэшэhэн хэбэртэйгээр Бранков хэлэнэ.

Гэбэшье, Бранков болбол өөрынгөө тэрэ бэшэгые толилhонойнгоо hүүлээршье, уулзаха гэжэ урдшалан лаблаhан газартаа Душан Шакота гэгшэтэй ходо уулзажа байдаг hэм гэжэ сэхэ руунь табиба.

1948 оной ноябрьда,—гээд Бранков хөөрэбэ, — Райктай уулзаад шамайе элирхэйлхэ хүсэлгүйб гэжэ hануулга хээ hэм, тэрээнhээ хожом хэдэн дахин уулзахадаа абаhан даалгабаринууд тухайгаа Райкта хөөрэжэ үгөөд, Ранкович болбол түсэбөө дүүргэхые шамдуулжа байна гэжэ хэдэн удаа hануулга оруулаа hэм. Февраль соо Душан Шакота гэгшэлэй болзорлоhон газартаа уулзаа hэм. Тиимэ уулзалганууд дүрбэ дахижа болоо hэн. Түрүүшын хоёр уулзалганда Шакота болбол Райкта дамжуулха гэжэ Ранковичын гуйhан зүйлые намда хэлээ hэн. Ранкович болбол шамдахые Райкhаа эрихэ зуураа, юундэ алаха уладуудаа алаагүйбши гэжэ асууhан байгаа. hүүлдэ хоёр дахин уулзахадаа шинии худэлмэридэ Ранкович хангалтагүй байна гээд Шакота намда хэлээ hэн. Хэрбээ ёнотой hайнаар хэхэ юумэеэ дүүргэхэгүй hаашни, Ранкович тэрэ заналhан заналаа дүүргэхэ байха гэжэ Шакота хэлэбэ.

Сүүдлүүлэгшэ болбол гэмтэ ябадалаа ойлгоhон хүн хэбэртэйгээр дахин өөрыгөө харуулхые hэдэжэ, арестовалагдахынгаа урда тээхэнэ нээрээшье Титоhоо hалаха гэжэ шиидээ hэм гээд хэлэбэ.

Сүүдэй мүнөөдэрэй заседанинин hүүлдэ Бранков болбол Милош Моич гэгшые алаhанай тухай хэрэг тушаа асуултаа үгэбэ. Милош Моич гэгшэ УДБ-гэй агент байжа, Ранковичтай барисаатай байhан юм гэжэ хэлэбэ. Информбюрогой резолюци толилогдоhоной hүүлээр Милош Моич хадаа Титын бузар бүлэгые элирүүлхэ hанаатайб гээд мэдүүлээ hэн. Бидэнэр энээн тухайда Ранковичто мэдээсээд, тэрэ агентые үгы хэхэ гэhэн захиралта абаа hэмди. Мразович энэ захиралтые дабтан баталаад, хэрбээ шинии айгаа hаа би өөрынгөө бууе хэн нэгэндэ үгэхэ би, тиигээд энэ даалгабари дүүргэгдэхэ ёнотой, юуб гэбэл, Ранковичын заабаринууд бултадаа нангин байдаг юм гэжэ намда мэдүүлээ hэн. Мразович өөрынгөө бууе Блажичда үгэхэдэнь, тэрэ хадаа Боароваар дамжуулан Милош Моичые алаhан байгаа.

Энээгээр сүүдэй мүнөөдэрэй заседани дүүрэбэ.

Сүүдэй энээнэй удаа тээхи заседани сентябриин 19-дэ, понедельникгтэ болохо.

ООН-эй ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН ДҮРБЭДЭХ СЕССИ ДЭЭРЭ

Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ дүрбэдэхи сесси дээрэ ООН-эй бүхы гэшүүд—59 оронуудай делегацинууд хабаадаба.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Я. Вышинскиин толгойлhон Советскэ Союзай делегаци, урда сессинүүдтэхидэл адляар, мүнөө гол анхаралда байна. Тэрэшэлэн УССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. З. Мануильскиин толгойлhон Украинска ССР-эй делегаци ба БССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр К. В. Киселев түрүүтэй Советскэ Белоруссиин делегаци өөhэдынгөө hуурининуудые эзэлбэ.

Австралиин түлөөлэгшэ Мейкин, үнгэрэгшэ сесси дээрэ түрүүлэгшэ байhан Австралиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Эваттын нэрэhээ тобшоор үгэ хэлээд, сесси нээгээ. Мейкинэй үгэнь юрэнхы декларативна шэнжэтэй байба. Гэхэ зуура, капиталистическэ оронуудта улам хүсэтэйгөөр үзэгдэжэ байгаа экономическа кризисhээ айха ябадал тэрэнэй үгэ дотор элеэр дуулдаа.

Удаалуулан, Генеральна Ассамблей болбол тэрэнэй түрүүлэгшэ ба 6 комитедүүдэйнгээ түрүүлэгшэнэрые hунгажа эхилээ. Түрүүлэгшые hунгалта—кандидадуудые уридшалан дэбжүүлэнгүй, нюуса голосованиин ёноор хэгдэхэ ёнотой байбашье hаань, американска делегациин түлөөлэгшэд Филлипинскэ делегат Ромуло гэгшые түрүүлэгшын тушаалда оруулхын тулада ехээр оролдобо. Өөрынгөө табималда голосуудые хангахын тулада американска делегациин олон тоото советнигүүд бага бэшэ саг ба хүсэлэлгэ гаргаа гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ. Тиин, сессиин түрүүлэгшээр Ромуло hунгагдаа. СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын ба Чехословакиин делегацинууд Чехословацка республикын делегациин түрүүлэгшэ В. Клементисые сессиин түрүүлэгшэ болгохо гэжэ голосовалба.

hүүлээрнь, комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болгогдон: нэгэдэхи (политичексэ) комитедэй — Пирсон (Канада); хоёрдохиин (экономическа асуудалнуудаар) — (Чили), гурбадахиин (соц культурна асуудал Столк (Венецуэла), (харгалзалгын асуудал Ланнунг (Дани); табадахиргаанай ба ажахын даар) — Киру (Греци), хиин (юридическэ асу — Лякс (Польша) гэ даа.

Голосовани хэhэнэй эн ральна Ассамблейн орл лэгшэнэрэй тушаалнууд США-гэй, Франциин, Ан тадай, Бразилиин ба делегацинуудта олгогдо

Кубын, СССР-эй БСС гиин, Бразилиин, Иран Африканска Союзай, СШ Уругвайн делегацинуудэ лэгшэдhөө бүридүүлэгдэ на комисси hунгагдаба.

Генеральна Ассамблей та нюурнуудые hунгаhе лээр, заседанинь хаагда ха юм. Энэ үдэр Ассамб рүүлэгшэ, тэрэнэй долоо нор ба бүхы зургаан ко түрүүлэгшэнэрhээ бүридэ ральна Комитедэй түрүү дани болохо.

Советскэ делегациин то А. Я. Вышинскиин, ошоод, хэблэлэй түлөөл hэн мэдүүлгэнь америк гэнүүдэй анхаралай голдо

«Нэгэдэмэл африканс нальна худэлөөн» гэдэг циин түлөөлэгшэд сесси байhан территори дээр үүдэнүүдые хааба. Энэ жагсагшад «Африкаhаа оронуудай гаража ошохы нэбди», «Харагалзалга г болог!», «Итальянска тухай асуудалые ямаршье хойшолуулга гүй!», «Колониальна сист дайн ба гуйраншалгада гэhэн удхатай», «Африк лониальна гуримуудта эх ха!» гэhэн лозунгнуудтай дуудые баряад ябабад.

Хитадай Арадай Политическэ Консультативна Конференци нээг

Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёноор, Хитадай Арадай Республика тогтоохо тухай ба Арадай Центральна правительство тогтоохо тухай соносхохын тулада сентябриин 21-нэй үдэр, Бэйпиндэ Хитадай Арадай Политическэ Консультативна Конференци нээгдэбэ.

Ехэ буугай салют хэгдэн нээржэ, конференциин нээгдэhэн тухайда соносхоо.

Хитадай арад түмэнөөр түлөөлэгдэhэн Арадай Политическэ Консультативна Конференци хадаа Бүхэхитадай Арадай Конгрессэй зарлагдаха хүрэтэрхи сагай хугасаа соо тус Конгрессэй эрхэнүүд ба уялгануудые бэелүүлхэ байна.

Конференци дээрэ шиидхэхы голосой эрхэтэй делегадууд, зүблахэ голосой эрхэтэй делегадууд ба тусхай уригдаhан нюурнууд — хамтадаа 636 хүн хабаадана. Эдэ делегадууд түлөөлэлгэтэ 45 органуудаар — бүхы демократическа партинуудаар ба бүлэгүүдээр, арадай организацинуудаар, Арадай-сүлөөлэлгын армяар, элдэб районууд болон национальна бүлэгүүдэй түлөөлэлгэтэ органуудаар, тэрэшэлэн хилын саана байгаа хитад гражданинуудай түлөөлэлгэтэ органуудаар, ондоо бүхы патриотическа нюурнуудаар эльгээгдэhэн байха юм.

Конференци болбол Хитадай Арадай Политическэ Консультативна Конференциин эмхидхэлэй статут, Арадай Центральна Правительствын эмхидхэлэй статут, Хитадай Арадай Политическэ Консультативна Конференциин юрэнхы программа зүбшэн хэлсэ талан абаха, мүн Хитадай Политическэ Консультати ференциин Национальна дые, Арадай Центральна тельственна Соведые hунг циональна туг ба национ баталха, республикын байха газар тухай асуудал хэ байна.

Тусхай тогтоогдоhон комитет конференциин зүйлые бэлэдхэхын тулада гурба hара соо худэлмэрэ үе дотор бэлэдхэлэй комт шүүд ба 500 үлүүтэй д олон дахин зүблөө хэжэ, Политическэ Консультати ференциин юрэнхы про проект тушаа, Арадай Пол Консультативна Конферен Арадай Центральна Пра вын эмхидхэлэй статудуу проектнүүд тушаа зүбшэн

Мүнөө тэдэ проектнүүд б лоод, конференциин үзэм бигдаба.

Хитадай компартиин ЦК рүүлэгшэ Мао Цзе-дунай хэдэнь, делегадууд ба ерэhэн нюурнууд халуун овацяар угтан, үни удаан гүй альгаташалга болоо.

Тэрэшэлэн Хитадай ком Центральна Комитедэй Пол гой гэшүүн Лю Шао-ии б түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Хитадай Арадай Пол Консультативна Конференци мэрэ үргэлжэлүүлжэ байна.

Харюусалгата ред
Д. Д. ЛУБС

Полеводуудай Онохойско худөө ажахын hургуули

1949-1950 оной hуралсалай жэлдэ hурагшадые абаха

Аймагай худөө ажахын таhагуудай ба колхозуудай командиро ерэhэн колхозкигууд, газартаряалангай органуудай худэлмэрилэгшэ hаа доошо бэшэ наhатай ба 7 классhаа бага бэшэ hургуулитай хүнүүд hургуулида абтаха байна. Дүй дүршэлтэй бригадирнуд, звеньевод зарим ушарта 4 классhаа доошо hургуулитайшье hаа абтаха.

Энэ hургуули худөө ажахын үйлэдбэриин мастернууд—полив ба овощеводуудые бэлэдхэнэ.

hуралсалай болзор—нэгэ жэл.

Занятинь ноябриин I-hээ эхилхэ. hургуулиин hурагшад общежи столоворо ба 140—160 түхэриг хэмжээтэй стипендеэр хангагдаха.

Эрдэм тухай гэршэлгэ, түрэhэн тухай гэршэлгэ, бэеын эдүүр справка, автобиографи ба худэлмэрилдэг газарhаа характеристика гэдэ хамжуулан үгэхэ хэрэгтэй.

Мэдүүлгээ иимэ адресаар эльгээхэдэ болохо: **Ст. ОНОХОЙ. Го станция, школа полеводов.**

Директ

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80; заместителей отв. редактора—7-85; отв. секретаря—3-23; отделов партийной и комсомольск культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородних переговор

Н—02370 **Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР.** Тираж 10